

30027

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 17 వ తేది బుధవారము

NO. 139

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర భాద్రపద మాస బహుళ శుక్ల మి ౭.

సంచిక ౧౩౯

మిక్కిలి ప్రశస్తమైన పరిమళద్రవ్యము

ఓటో దిల్బహారు (రిజిస్టర్)

పరిమళద్రవ్యముల కన్నీటికి నిది రాజు

ఇండియా జేతమునందు జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల ప్రశంసలును ప్రశంసా పత్రములు నియోజింపి.

దీనిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార పరమందరునూడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. పలు విధములగు పుష్పముల మువాసన దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు చుక్కలు శబుకుమూమిద జేసిన చాలును. అప్పుడే కోకిలెద్దియైన పువ్వులవలన వ్యాపించు పరిమళమువంటి పరిమళ మహరింపముగ వ్యాపించుచుండును. దీని నువాసను నిలచునంత కాలము మిఠాయి పరిమళద్రవ్యమువలన నిలువదు. పెద్దపైజా (అరటిపుక్కుబుడ్డి) రు 2-0-0 మధ్యపైజా రు 0-12-0 చిన్నపైజా రు 0-8-0 చి.పి. చార్జి రు 0-5-0. మిఠాయిలను వారసనియో క్రింది సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాయుదు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 జమ్నామఠీక, బొంబాయి.

Mr. G. W. M. Reynold's Novel
Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Re. 5- Paricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Re. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 6
Necromancer 3 vols. 2-4 0. Azusa 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loves of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	10 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)
The SUPERIOR WATCH Co,
535 Post Box 167 (A) Madras.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles; Hay Fever Asthma-Bronchitis; Headache; Sore Throat; Influenza, etc. Costing only Rs. 25 8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)

Natural Actina Treatment.

ఇప్పుడే ఫౌంటెన్ పేనాలు పచ్చినవి.
క్రొత్తగా ధరింపు రంగులైనవి. బ్లాక్ బర్న్ రు. 8-4-0.
సెప్టెంబర్ నెం. 210 రు. 8-12-0. స్వాక్ రు. 6-8-0.
వాటర్ పేన్ నెం. 120 6-12-0. ఆల్బెర్ట్ డ్రాంగ్ రు. 2-8-0.
నిగి బ్రదర్స్, స్టేషన్ రు. ట్రీప్లీ కే, మద్రాసు.

విక్టోరియా ఆనుపత్తి, కాకినాడ.

అంగుళిమము ఒకటి పుణ్యంగా
జానెదాము. మృత్యువలన
మరణించి శుద్ధిపడెదామని భావన
నకు, తిరిగి జన్మించు (మృత్యు) పాపం
గలదు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒడుపులు, గుండెలు
కన్నెరా పువ్వుల కేంద్రాంగములు కుదర్చుచుండు. కడు నీరు
బుడిచును. (1588)

1. అంగుళిమ దైత్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో
చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రకీర్తనలు
రూ. 1-4-0. 2. వైఖానసా శివరాత్రి ఆచార ప్రకీర్తనలు
సంగీతము వ్రాయబడినది. రూ. 1-0-0.

వి. శివయ్యయ్య, యం. పి. శివయ్య

మెలయ చందనము

(1251) ఆంగ్లో-మహాత్మ్య మహారాజు
మందు శుచ్యులగుచున్నట్లు ఎవరికి
తెలియదు. అప్పుడు లేదు. పిత్తాల్
చున్న ను కఠినశిక్షలకు పురిచేయ. దుష్ట
మైన మా మలయచందనము ఎంతో
తెలుపు, కచ్చ అను మాకు నిభయం
ఆంగ్లో-మహాత్మ్య మాకు మాకు మాకు. చర్మ 1-8 2-0-0
కందరార్థపార్థవి. గానమే. ప్రి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.
కయ్యముల శాశ్వతమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
విన్నపైజా చక్కని గ్రంథము. రూ. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
పోస్టుబాక్స్ నెం. 212, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

వెల న్నల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుదు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి పో.

6, లంబు కెట్టి పిథి, మదరాసు. 109, ఫేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

నీ పేరే. ఆంధ్రప్రదేశ్ గాన సీతాను తెల్ల శేయాను
ను రిచ్చున వేస్తే... (అప్పుడు దొంగలును స్టాంపులను
నీలను మోల్చి... సందర్భించి సీతాను మోల్చి చట్టము
అంధించి. వాడు యందరి యభిప్రాయములను కనుగొని
యతను కూలీల స్థితిగతులను బాగుపఱచుటకు తగిన
ప్రయత్నము చేయవలెనని ఇచ్చటి కీ సదుపాయములను కల్పింప
జేసి దీని వచ్చి నీటి బ్యాంకు వారిని సం
పర్చును. ఆంధ్రప్రదేశ్ గాన సీతాను యాత్రావృత్తాం
వారికి సవిస్తరముగ తెలిపి, క్రొత్తచట్టము సీతా
ని ప్రావిడులకును కొంతమంది స్టాంపులకును సమర్థుల
నున్నదనుట సంతోషకారణము. మదరాసు పౌరులు
దానిని బలబఱువవలెనని ఆంధ్రప్రదేశ్ గారి ఆభిప్రాయ
ము. దీనిచేతనే కాలములో అందఱును అనేకవిధముల
ప్రయత్నముగారికి తోడ్పడిరి. విశేషించి, చిత్తు చట్టమును
సంశ్లేషింప సీతాను! అట్టి జరణముగారి పానధూతి
ప్రకటనపాత్రము. పూర్వము బంధకప్రాతివధము
లోనున్నవగుల యపభ్యాతి యత్యంత సహేతుకము,
యజ్ఞీల స్థితిగతులు కొంచెము బాగుపడినవి. కొన్ని
చట్టములలో స్వేచ్ఛవహములు లింకను నిండాన్నదముగానే
వి. కాని, కొన్నిటిలో కూలీలచేరి పాకర్లములు
కభివృద్ధిపడినవి, కొన్నిటిలో ఆనామస్వమైన అభి
ప్రాయ పొందినవి- ఒకయెస్కెటులో ఒక్కొక్క కూలీ
మునుకు రిపొర్టు దాఖలులు వెలగల గృహమును
కీ ప్రత్యేకప్రత్యేకములను ఏర్పరుపబడినవి. ఆకూలీల
మునుకుంటిగా నున్నది. ఈవద్దతి యజమానునకు
గారిమైనను లాభికారి కాకపోలేదు. ఇంకొకలన కూలీ
లక్ష్యప్రేమిని గా రెక్కున పనిని ప్రతిపూర్వముగా చే
సును- అన్ని ఆనుమానముల కవికాళము లిద్దరయింది-
కొన్నియు, ఎందు గలవు. మీ యావాగ్యము ప్రకటన
కొన్నియు యెట్లెట్లలో స్థితిగతులు ఏవేరినములు- ఆ
కూలీల కలకు లనాలోగ్యప్రదములుగనుండుటయే కాక
కూలీల చట్టములోని శిక్షావిధుల ననుసరించి విశేషము
జరుగుచుండును. అచ్చటి కూలీల దుష్ప్రవృత్తి కంతటికిని కా
నాదు కంగానీలకును ఎట్లెట్లకును ఋణగ్రస్తులుగా
యె. ఈ కూలీల ఋణగ్రస్తతలన బాధింపబడుచు
కూలీల మూత్రమే కాదు, ఎట్లెట్లను- వారి కిది చాలవచ్చు
ముగా నున్నది. ఈ కూలీల ఋణగ్రస్తతలన లాభము
కొనుటకు కంగానీలు మూత్రమే-కూలీలను తొలగించి
యందులను వారియప్పులనుకాద పోవుననియు లేది
గానియు ఎట్లెట్లకుండి యుక్తముగా దేబ్బులాగుచుండు
కూలీల ఋణగ్రస్తతలన పర్యంతము సీతానులో కూలీ
ని యెట్లెట్లగాని తృప్తికలగజేరదు. వారికనుసర్య
కు, ఈఋణగ్రస్తతను సంపూర్ణముగను సర్వరముగను
యజ్ఞయే క్రొత్తకానముయొక్క ప్రధానోద్దేశము-
కర్తృకతను కొన్నియెట్లెట్లవానకూడ గ్రహించుట సం
రచము- చిత్తుకానము ప్రత్యేకపెట్టబడినకే కాని చట్ట
కానింపబడలేదు. చట్టము వాడేమియనవారు లేక
కాలటి మదరాసుప్రజలు చట్టపట్టి పనిచేసి యీ
చట్టపరులవలెను. చిత్తుచట్టముప్రకారము కూలీలు
కు కంగానీలకును ఇత్యంతలనీన యప్పులు వెంటనే
పోవును. కంగానీలకు అచ్చటి కీ చానల
లీలు రి సంపన్నరములలో ఇట్లులు
ప్రకారము ఎట్లెట్ల కంగానీల కియ్యలనివియును- ఈ
చట్టమున మొత్తములు పెద్దవిగా నుండును. కంగానీల కీ
సంతోషమే కాని చిన్న-చిన్నయెట్లెట్లవానికి దిగ్భర
తలనకే సహేతుకముగ వారయే ర్పాటు నాడేమియ
ను. చిన్నయెట్లెట్లచారీ పెద్దయెత్తము లీతులనినచ్చు
చార్టుడే-దాని కను యెట్లెట్ల వేదిధమునను బాగు
పడవారు. స్టాంపులలాభము మాట యటుండ అరక
సాకర్వము నిమిత్తమును సీతాను ద్వీపము
నిమిత్తమును కూడ అభివృద్ధి కార్వము
టంకము కలుగ నూడదు కాబట్టి
త్తములను సమర్థమువారే యిచ్చితైతి తదివంతు
యెట్లెట్లలన కనులు చేసినవారు యెచ్చియని
కుగాని నూచించుచున్నారు. ఈ యేర్పాటులన

వారు ఈయభిప్రాయము సంగీకరించుట అన్నది. కొంత
నిలోచనకూలీలచట్టములో కెడవిధులు వుండవలయును కే
ర్నాలులేయవచ్చును మదరాసు ప్రజలీట్టిసమీక్ష యంత్రో
పుని నొక్కిరిచక్కాచింపవలెను. నిలోచనలోకూడ దీని నాడే
పించువారంతగా నుండరు- కూలీలయుజగ్రస్తులతోనే కెడవి
విధుల యాకళ్యోకతయు తీరదు- అప్పుడేవీ కూలీవాడు
పారిపోవునేమా యను భయము స్థాంటురుల నుండరు- కూలీ
వాడు తన యార్థికస్థితి బాగు పడునెడల కూలీకి
తగినంతవని చేయవలయునై యుండును కలుగును.
కాబట్టి వారి యాక్షేపణల కంతగా నవకాశముండదు.
కొంతవట్టములో తొలగిండుటకు మాగ్గము కల్పింపవచ్చు
లోపము మరియొకటి కలదు. తేయాకు యెట్టెట్టలో తక్కువ
కూలీ యియ్యబడుటయే ఈలోపము. రబ్బరు యెట్టెట్టలో
మంచికూలీ యియ్యబడుచున్నది. కాని, తేయాకు యెట్టెట్ట
లో వనిలోచేయుట కలవదిన కూలీలు పల్లపు ప్రజేతములం
డన్న రబ్బరు యెట్టెట్టలో ఉష్ణాధిక్య భయముచే వనిచేయుట
కంగీకరింపదు. అందువలన రబ్బరు యెట్టెట్టలో హెచ్చుకూలీ
యియ్యబడుచున్నది. తేయాకు యెట్టెట్టలో కూలీ హెచ్చింప
బడకున్నది. తేయాకు యెట్టెట్టవారి కిప్పుడు మంచిభాగములు
వచ్చుచున్నది. కాబట్టి తేయాకు యెట్టెట్టవాడు స్వల్పాధర్థమే
యెక్కువకూలీ యియ్యవచ్చును. కొందరు యజమానులకి కిలు
కు తెలిసినది. బియ్యమున అపలు ఖరీదుకంటె తక్కువకెప్పు
డు నొందలైన తగ్గోరుమాగ్గము లవలంబించి చాలవంది వాస్త
వముగా కూలీ హెచ్చించినారు. ప్రత్యక్షముగా కూలీ హె
చ్చించుటకు యజమానులు సహజముగా అంగీకరింతురు. వారి
నెలులైన బంగారీపెట్టి కూలీ హెచ్చింపవలెను. ప్రస్తుత మి
య్యబడుచున్న కూలీ కూలీల కుటుంబసంరక్షణమునకు చాల
దని ఆందోళనగాను స్వయముగా పరీక్షించి కనుగొన్నా
రు. ఇక కూలీలు సరిగా వనిచేయుట యెట్లు? కూలీ కుటుంబ
సంరక్షణమునకు చాలదనుటకు శకుపరకాధిక్యమే నిదర్శన
ము. శకుపరణముల సంఖ్య మదరాసు నగరయందంత యధి
కము కాకపోయినన, ఆరోగ్యవంతములైన పల్లెటూళ్లలోని
సంఖ్యకంటె మిక్కిలి యెక్కువగా నున్నది. 1916-వ సంవత్స
రమున మేముంటికి 232 యంది చొప్పున చనిపోయిరి. కెల్లలకు
సరియైన యాహారము లేకపోవుటయే శకుపరణసంఖ్యాధిక్య
మునకు కారణమని ఆందోళన గారు విశ్వసించుచున్నారు.
అది కానియెడల, సాధారణజీవనసౌఖ్యముల లేమివలన కలిగ
డి నిరుత్సాహతురలకు కారణము కావచ్చును. తమకూలీల
కు మంచి జీవనసౌఖ్యములు కలిగించి వారచటనే స్థిరా
వాసము లేర్పరచుకొనునట్లు చేయుట తమకే లాభకరమని
ఆందోళన గారు స్థాంటురులకు నచ్చజెప్పిరి. తాత్కాలికము
గా వలసపోవు కూలీలపని యెన్నటికిని తృప్తికరముగా నుండ
నేరదు. కొందరు స్థాంటురు ఈయభిప్రాయముతో నేకీభవించి
కూలీలచటనే స్థిరావాసము లేర్పరచుకొనునట్లు చేయుటకై
యూలోచించుచున్నారు. తేయాకు యెట్టెట్టలో కూలీ హెచ్చిం
చుటకై ప్రభాభిప్రాయము బలముగా వనిచేయవలెను. అధ
మ మితకన్న తక్కువకూలీ యుండరాదనని గానవహార్య
ముగా నిర్ణయించునెవల సరియైన కూలీ నిర్ణయించుటలో
న అట్టిగానము నయినను తెచ్చుటలోను చాల కష్టము
అన్నది ఆందోళన గారిభిప్రాయముననున్నది. త్రాగున
యములో నిలోచనచట్టములను వారివీసౌలభ్యముగా నుండ

రే, ఆచారశ్చక్ర స్థి, మదరాసు.

సంస్కృతి కరము. ప్రభుత్వమువారే యాచించుచున్న సంస్కరిత బాసకొన్నాడు. సరియైన పరిపాలనములేని యెట్టి ట్టలోనే త్రాగుడు మిక్కిలి యెక్కువగ నున్నది. తక్కువ కూలి త్రాగుడు అప్పులు దారిద్ర్యము మీ యెన్నిటివేరను కూలీలు చెబుచున్నారు. వారిని బాగుపరచుట కష్టమైనను, ఋణవిముక్తి చాలకలకు బాగుపరచగలదు. కూలీలెక్కువ స్వాతంత్ర్యము కలుగుటవలననే కొన్ని యెట్టలలో పరిస్థితులు బాగుపడుటవలననే చెడిపోయిన యెట్టలలో పాద కూలి హెచ్చింపబడుట సహజము. సిలోనులో కూలీలు ఋణవిముక్తి పొందినను దప్పులైన కంగానీలు అఋణమునిమిత్తమే ఇండియాలో కూలీలపై దావాచేసి కూలీలను బాధింపబడుట కలగజేసిన పద్ధతులను స్వాతంత్ర్యము నిర్ణయించి పని చేయవలసియున్నది. లేనియెడల, సిలోను చట్టమువలన లాభమును కూలీలయమాత్రము పొందజాలరు. ఈ జేకేసునండి పంపబడు కూలీలవిషయములో మదరాసు ప్రభుత్వమువారు పై వరామరక చేయుచు నేయుండవలెను. కూలీలు పంపబడక పూర్వము వారి బాధ్యతలు సాంకర్యములు లాభములు వారికి వివరముగా తెలిపవలెను. క్రొత్తచట్టములో లేనిది కల్పోలరు తన యిచ్చనచ్చిన రికౌటరులను నియోగించుచున్నది యొకనింధన యున్నది. ఈ రికౌటరులు తదేకవృత్తి గలవారుగ నుండుట సహజము. కాబట్టి అట్టి రికౌటరులు యథార్థ స్థితిగతులను తెలిపక స్వలాభార్థము కూలీలను మోసపుచ్చుచున్నాడు. ఎట్టివారిని యెప్పుడప్పుడు పంపబడు కంగానీలు సాధారణముగా స్వగ్రామములకు వెళ్లి స్వజనులతో పరిచితులనో కూలిపనికి తీసికొనవచ్చెదను. కంగానీల వర్ధయంతయులను బాధ్యతయుండును గనక వారి రికౌటరులను ఎవరికిని అసంస్కృతీకరము కాజాలరు. సిలోనుకు వలసపోవు కూలీలు వీరికి స్వజేకేసులువుటకు చార్జి యెక్కువలేదనే పూర్వము లిచ్చుటకు క్రొత్తచట్టములో నిర్ణయింపబడినది. ఇందువలన కూలీలకు సిలోనులో స్థిరావాసము లేవనచు కొను తలంపుగలరు. వైతికమును వారు చెబుదురు. కాబట్టి యాకర్షణి అంద్రాసుగానికి సచ్చలేదు. వలసపోవువారు విదేశములందు స్వస్థిసంరక్షణమున కసమర్థులుగ నుండురు గనుక మాతృదేశము వారి యోగ్యమును లేవనచు కనుగొనుచు కావాడు చుండవలెను. లేనియెడల వారి పరిస్థితులు దుర్భరము లగుచుండును. కాబట్టి చట్టము సరిగా కానింపబడినంత నే సర్వము సులభమైకరముగానున్నదనిపడుదురాను ప్రజలు నిరసించుదురు. జాగరూకులై విదేశగతమైన స్వదేశవాసీయులపై వెళ్ళును సొక కన్నువెట్టి యుంచవలెను. క్రొత్తచట్టములో నింకొకపరీధాన లోపముకలదు. కూలీలయకలపై పన్నీయు పరిస్తుతము తీరునే కాని, ఇకమీదవారు ఋణగగ్నియు కావండుటకు తగిన యేర్పాటు గానింపబడలేదు. యాజమానుడుగాని కంగానీగాని కూలీల కప్పియ్యగూడదని చట్టములో నిషేధింపబడినది. కాని, కూలీల కప్ప దేశపు కావలసియుండును. కావలసినంత యప్పియ్యట కేర్పాటు చేయుటయు కష్టమే సహకార పరకతి సంఘముల కేర్పాటుచేయటవలనగాని ప్రభుత్వమువారే యప్పియ్యటవలనగాని యాసమస్య పరిష్కరింపబడునని యోచించుచున్నది. సహకారపరకతిసంఘముల యేర్పాటు కూలీలకు లాభకారి. అనుభవజ్ఞులగు నాయోగులను మదరాసు ప్రభుత్వమునండి తీసికొని సహకార పరకతి సంఘములకు సిలోను ప్రభుత్వమువారు చక్కగ స్థాపించుటచేసి సిలోను(వారసమస్య సంపూర్ణము కాగలదు. సరింపదగినలోపములు కొన్ని యున్నను, మూలాధారములైన దోషములను తొలగించిన యాచట్టములై సిలోను ప్రభుత్వమువారికిని మదరాసు ప్రభుత్వము వారికిని కృతజ్ఞతాభివాదము లర్పించవలసియున్నది. మొదట విచారణసంఘములో ద్రావిడత్రేతరిగుల నెవరిని చేర్చుకొనక విచారణవిషయములను గోప్యముగా నుండుటవలన కొంతయవమానము కలిగెనుగాని చివరకు చిత్తకాసనము సిలోనునందలి ద్రావిడపాతులనమ్ముతని గాంచెను. మదరాసు పాతులుగూడ వారి యభిప్రాయముతో నేకీభవించెదనని ఆంధ్రాసుగారు తలంచుచున్నారు. సిలోను అటర్నీ జేసరలు గారు ఈ చట్టమువిషయమై విమర్శలు పంపుచు ప్రజలను మనోహరార్థముగా కొరుచున్నారు. ఈక చట్టము మిక్కిలి ప్రతికరముగా కానింపబడునని విశ్వసితగలియున్నది.

గుజరాత్ మోదీనీ సమాజము, హీరమండలము (గంగామః) - మా గ్రంథాలయ కమిటీ, గ్రంథాలయ కమిటీ, బుక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ అంధకరం అబ్బాయి అంధకరం శారాయణ అంధకరం శేంకటరెడ్డి, గాల్లానగిల వివిధర్యాకములతో శ్రీ గణకతి సవరాత్రు లలితైభవములతో జరిగించబడినది.

సింహాళమున కార్తీకులు.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారు.
ఆంధ్రాసుగారు 15-వ లేదీ యుదయమునకు సింహాళమునండి కలకత్తాకు వచ్చిరి. చెన్నపురి - స్త్రీల సంఘమువారును సింహాళము గార్భిక సంఘము పక్షమున సింహాళము గరవరు (ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిల్లు సంఘమున కేరళ సభ్యులుగా నుండినవానిని కార్భిక సంఘాభ్యుత్థులు పంపిరి పొన్నంబంబం. అనుకూలతలం గానును కొనుటచే ఆంధ్రాసుగారు సింహాళమునకు వెళ్లిరి. ఆంధ్రాసుగారు రచనలేక గవర్నరు. అటార్నీ జేసరలు, కల్యాణియూ కేకేటరీలతో సంభాషించిరి. తోటలవారి సంఘముల సభ్యులతో చర్చించిరి. క్రొత్తగా చేసిన బడనున్న కార్భిక కాసమును గూర్చి తెలిసికొనుటకే ఆంధ్రాసుగారు రితులు యాభ్యుముగా నటకు వెళ్లిరి. ఆచట్టమువలన కార్భికులకు చాల కరువయ్యెను. కలుగునని దగ్గిమలను సింహాళమువారు కూడ నుత్సాహముతో ఆంధ్రాసుగారు గారికి విన్నవించిరి. ఈచట్టము అమలులోనికి వచ్చినంతవఱే కార్భికులకు సంపూర్ణముగా మోచము కలిగి వానికి స్వాతంత్ర్యము లభించును. మరల వారు అప్పులపాలు కాకుండ చట్టమున ఏర్పాటుచేయబడినది. మలయదేశమునందు కలనే సింహాళమున గూడ కార్భికసంరక్షణమునకు ప్రభుత్వము బాధ్యమగుచున్నది. దానివలన మలయదేశమునందులేని యిరువదు గూడ కొంత లాభము కలుగ గలదు గాని యాచట్టము నందు కొన్ని నిబంధనలు కలెను. అందుక గానను. వానిని తొలగింపవలెను. పూర్వకాలమునందు చేయబడిన కేరళనిబంధనలు ప్రస్తుతకాలమున తులముక్తములు కావు. ఈ విషయమును ఆంధ్రాసుగారు అధికారులకు తెలిపగా వా గామోదమును చూచించిరిగాన నీకేరళనిబంధనలు గూడ సవరింపబడుట జరుగవచ్చును. తోటలకుపోయి మాడగా పనిచాండు) బాధ్యము వలన చాల క్రొత్తపనుచున్నట్లు ఆంధ్రాసుగారు గ్రోవ రించినది. పిల్లలలో ముణములు చాల హెచ్చుగానున్నవి. ఈ విషయమును సింహాళమునందలి అధికారులకు చెప్పి పురిలో గతకేరళవారము ప్రభుత్వసర్వమువారికిని గూడ ఆంధ్రాసుగారు తెలిపిరి. ఇది యిట్లున్నను తోటలలోని పనివాండ్ర సాకర్యములలోగూడ సభిష్టాది కలెంబుచున్నది. ఈ చట్టము ఆమోదించబడుటకు మరల సభ్యంతరమేమియును కలుగనినో పనివాండ్రు చాలలాభము కలుగవచ్చునని ఆంధ్రాసుగారు నడిపిరి.

అపూర్వ గానము! ఒకనామముకాత్రము!
పూనా, బొంబాయి "ఆర్యసంగీత విద్యాలయము" ల పిన్సిపాలున్నా; మైసూరు బరోడా మహారాజుల వలన న స్వామ్యముల బడసి ప్రసిద్ధికెక్కిన, బరోడా వాస్తవ్యులగు

ప్రొఫెసర్ అబ్దుల్ కరీం

గారును, వారి శిష్యురాలు, 18 యేండ్ల వయసుగలిగి "పూనాగరనక్షత్ర" మను పేరవరకు పూనావాస్తవ్యురాలగు

శ్రీమతి సరస్వతి బాయియు

జలతరంగిణి, తలబాకరంగిణి అను వాద్యముల వ్యాధి గాంచిన, 14 వత్సరముల బాలిక

మాస్టరు పరీక్షయు

ఈ నెల 18 లేదీ గురువారం సాయంత్రం 6 గంట

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో

పాటకచ్చేరి చేయుదురు. కెక్కిన వివరములకు కరపత్రములు చూడుడు.

మదరాసు అందు సదరకమరాట

రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేలు చేయబడినది)

నోటీసు (1762

1919 సంవత్సరము అక్టోబరునెల 1-టి లేదీ నుండి ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన లెసులయొక్క కనులు వగైరాలు మైసూరు రైల్వేవారికి మార్చి పేయబడును. గనుక సదరు లెసులవైన గలుగు నట్టి కనులు వగైరాలను గురించి పైన చెప్పబడిన తారీఖునుండి మైసూరు రైల్వే అధికారులు మైసూరు అని వ్రాసికొనవలెను. బెంగళూరు (చేరకుండా) నుండి మైసూరువరకు మైసూరునుండి నంజనగూడువరకు బిరూరునుండి పీమోగావరకు.

స్వదేశీ విజృంభణము.

బొంబాయి నగరములో జేప్తు బ 7 నియంత్రిత ప్రారంభించిన కుర్చ స్వదేశీభండారములో జాతు గాత్ర నెలల మధ్య వీ క్రిందివిధముగా విక్రయము లైవని "నవజీవన్" క (తెలంగాణ) యున్నది. జేప్తు బ 7 మొదలు ఆమావాస్య కుండు 14060-లు. ను ఆమావ కు 1 మొదలు ఆమావాస్య కుండు 1520-లు. ను ప్రారంభ కు 1 మొదలు ఆమావాస్య కుండు 60870-లు వివరముల సరకులు విక్రయింపబడినవి. ఈవై ఆంకెలబట్టి గంధియవచ్చును స్వదేశీద్యమము ఎంతవరకు వ్యాపించినదో చూచుటకీ గ్రహించగలరు. ఇచ్చటను, అసామ్యుదాబాదు వగైరా పట్టణములందును మహాత్ముని శలహాకింద ననే స్వదేశీ వస్తుభండారములను ప్రారంభించి వీరు కొనుగట్టలవై నూటికి రూ 1-లు సూత్రము లాభముచేసి అమ్ముచున్నారే ఈ కారణమే ఆంధ్రదేశమునకు స్వదేశీ వస్తుభండారమును స్థాపించి, నడిచిపోవుచున్న మన చేతిపనులను పోషించెదనగాక అని బొంబాయినుండి ఒక ఆంధ్రుడు వ్రాయుచున్నాడు.

హిందూదేశ సంస్కృతిగ్రంథము:- రాజోవు దీక్షింబు నెలలో హిందూదేశము దంతిలను సంస్కృతిగ్రంథముల సువరింప దగునను సంకలనముగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వము వారు హాప్టీయ ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను కనుగొనిరి సంస్కృతిగ్రంథము 18 వ లేదీ కేరళము మొదలు 16వ లేదీ మంగళవారి వరకును జరుగును. కినివారి హిందూదేశమందంతిలను గరవ మెంబు నెలవువెనక పరిగింపబడును. ఆదివారమునాడందఱును భగవంతునకు కృతజ్ఞతా వందముల నర్పించెదరు. సోమ మంగళవారములలో యాభ్యమైనవకు గలను ఉత్సవములను చేయబడును ఉత్సవములకుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కొన్ని సూచనలను జేసినది. కాని కర్ణాటకము లెటువలెనవి బాగుగ నుండుననియు స్థానిక ప్రభుత్వములే నిర్ణయింప వచ్చును. ప్రార్థనలయందు లన్నిటను పౌర్ణమణి కేసీ మతోపన్యాసము లేయబడుట యొకటి కార్యక్రమమును దుండగలదు. ఆసమయములందు చందాము కనుగొనే బుధవరమును. ఆసామ్యు దెబ్బలుతగిలిన వైవిధ్యము యువతరాలకు మరణించిన వైవిధ్యలకుటించివల యువతరాలకు మరణించబడును. పేరల కన్నులు వెట్టవచ్చును. వైవిధ్యకామలకు విందులు చేయబడెదవచ్చును. గ్రామ మేళలతోబాటు లుండవచ్చును. మందు సామగ్రిల గామ్యం నీడలు, వెరిగించుట మొదలగు వాటి నొసరింపవచ్చును. ఆసమయ మెరిగిగొప్పవో అంకెలతి పిల్లలు వారు గా జ్ఞానమును మెచ్చుచు, వెన్నవాటాగుగ గ్రహించుటలకు తగినవిన్నాములకు జేయవలసిని దని స్థానిక ప్రభుత్వములకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తెలియబరచిరి. జనము విశేషము చందాలిచ్చునట్లు తగిన ప్రయత్నము లేదయిన సువరింపబడ వచ్చును, కర్ణాటకలో చాల భాగమును ప్రభుత్వమువారే వినియోగించెద రనియు తెలియుచున్నది.

గో జాను బాధితుల గారు మరణించుచున్న కేరళకి 60 వేల పాను లనగా 9 లక్షలరూప్యముల ఆస్తియుండెను.

వెన్నురీయను కుట్ర:- శివరతుండలములో నెటరి నేరీ నూను (కృ) కట్టు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు 29 సెంటల భూమినిచ్చిరి.

సిలో సప్లయస్ కమిటీ - నాలుగోటి సగరత్తయ్య ఆస్ససియేషను ఆఫ్ఫుకును ఏ ఎల్. ఏ ఆర్. అనుబావ లం నెట్టియారు గారు సిలో సప్లయస్ కమిటీ మొదలగా నియమించబడినారు.

నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా పొడిలే దీవిలకు పొడిలే కాపురముల మువ్వల కొండయ్య పనిపోయినందున ఆతని ఎన్నేమిట భార్యయగు ముప్పయ్య కుమార్తె నాన్సుస్థితి కేలు యిప్పించివలసిందిగా కనిగిరి డిప్టీప్ర మునమునారికోర్టులో 1919 నవంబరు నెం 15 రు బినిజనల్ పిటిషన్ వెట్టింపున 1919 నవంబరు అక్టోబరు 18 లేదీకి నాయిదా చేయబడియున్నది ఈ విషయములో యెరికయినా ఆక్షేపణలు యిచ్చునడల వై నాయిదాకో జాన కిగిరి డిప్టీప్ర మునమునారికోర్టులో మనవిచేసుకోవలెనని యందులల్ల తెలిపడమయినది.

చీమలమర్రి లక్ష్మణరావు. డ్డరు, కనిగిరి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1919-వ సం! సెప్టెంబరు 17-వ తేది

బుధవారము.

ధాన్యాదుల ధరలు

సామాన్యశాసనసభ యందు చర్చ

సకలలోకవ్యాప్తి నాకర్షించుచున్న ఆహార వస్తువుల వికరీత ధరలను గురించి మా. చందా గారు సామాన్యశాసనసభ యందు దీక్షింపిరి. తద్వారా నామ వాదించిరి:-

“చాలావఱ్ఱులందు ఆహారకాఢ్యముల యొక్కయు బట్టలయొక్కయు ధర లభిమితముగ పెరిగిపోయినందున ఎ గుమగుమ నితరకంటెను గిగించియో దిగుమతులను వృద్ధిచేసి యో తక్కువ రెండుకట్టుబాటులకు తేసియో తక్కువ సరఫరాను సోచినయెడల నితరకట్టుబట్టులను తేసియో విపరీతధరలను తగ్గించుటకు మొట్టమొదట కట్టుబట్టులను తేయవలయునని తీవ్ర వాద గోచరున్నది.”

దేశమునందంతటను ధరలు పెరిగి జీవ యాత్ర దుర్భరముగ నున్నదని సకలజనులకును ననుభవమువలన చెలిసియున్నది. ప్రతి మనుజు నకును చెలిసినవిషయమునకు ప్రతిమనుజునకు ప్రతిక్రియను జూపుట సహజము. కాని లోకచరి త్తుల నన్నిటిని బరిశీలనజేయునపుడత్రోవ ప్రయో జనకరముగాదు. రాజ్యాధికారులను నాగ్నికశాస్త్ర జ్ఞులను సూచించెడి మార్పులు సహజకర్మితులకు కొంత రూపభేదమును గలిగించగలవు గాని వానిని సంపూర్ణముగ మార్చనేరవు. చందాగారితీర్మాన ముమీదను దధికారవిభాగము మా. మంత్రుగారు చే సినవ్యాఖ్యానము కథనార్హమగుచున్నది. ఈ యా హారసమస్య క్రొత్తగ బుట్టినది గాదు. గతించిన 50 ఏండ్లనుండియును వృద్ధిచూచుచున్నది. మూర పు ఖండమందలి ప్రజలు ధనలోభగ్రస్తులై వ్యవ సాయవృత్తిని తగ్గించి వరిశ్రమలను వ్యాపింప జేసిరి. ప్రజలు గ్రామసీమలను విడిచి కట్టణవాస ములను స్వీకరించిరి. యూరపుఖండమునకు భరత ఖండమునుండియును నితరదేశములనుండియును నాహారపదార్థముల దిగుమతి క్రమముగ వృద్ధిని బొందినది. ఈ కారణమున నాహారపదార్థముల ధరలు పెరిగినవి. హిందూదేశమును యూరపు రాజ్యముల మార్గము నవలంబించుచున్నది. హిం దూదేశపు వ్యాపారము వృద్ధిని బొందినందున దేశమునందు నాణెముల చెలామణి పెరిగినది. దీని వలనను ధరలు పెరిగినవి. యుద్ధమునకు పూర్వము 5 ఏండ్లలోపల మనదేశమునుండి 1,01,92,000 ట న్నుల ధాన్యాదులు ఎగుమతి చేయబడినవి. యుద్ధ మారంభ మైనతరువాతను నైదేండ్లలోపలను 52,12,000 టన్నుల మాత్ర మెగుమతి చేయ బడినవి. తగ్గుదలకు గారణము శత్రురాజ్యముల తగుమతియగుటయై యున్నది. గతసంవత్సరము నందు ఏడు నెలలయందు ధాన్యాదులు 11,23,000 టన్నులు, బియ్యము 15,93,000 టన్నులు ఎగు మతి చేయబడినవి. ఈ యేడా మొత్తము సగము నకు తగ్గినది. ఈ యేడు ఆఫ్రికాయా నుండి 2,00,000 టన్నుల గోధుమలు 13,09,000 టన్నుల బియ్యము, 61,000 టన్నులవల్ల జర్మా నుండి దిగుమతి చేయబడినది. గత సంవత్సరము ముఘ్లాములవలనను మన దేశమునందలి గోధుమ పంటయందు భద్రపంటయందు ఆరవవంతు కంట

తగ్గినది. ఈ కారణములన్నియును ధాన్యాదుల ధరలను వికరీతముగ హెచ్చుచేయుటకు గారణం బులయినవి. లోకమునందు ఇతరరాజ్యములందు ధాన్యాదుల ధరలు 100 కి 86 మొదలు 234 వరకు పెరిగినవనియును హిందూ దేశమునందు 100 కి 57 వంతున మాత్రమే పెరిగినవినియును మంత్రుగారు తెలుపుచున్నారు. కాని తరువాతను వారు ప్రత్యేకస్థలములందు గల ధరలను చెలిపియున్నారు. ఆధరలును ప్రజల సత్యానుభవమును ధరలు 100-కి 100 చొప్పున పెరిగినవిని తెలియజేయుచున్నది. ఇతరదేశములు హిందూదేశమునకు 5 రెట్లధికముగ భాగ్యవంత ములుగ నున్నవి. వారికి మూడురెట్లు పెరుగుట వలనను గలిగిన కష్టములకంటెను హైదరాబాదు రెట్టింపుపెరిగినను కష్టముగ నుండును. శ్రీమతు లకు ధర లెంతపెరిగినను లక్ష్యములేదు. బీదలకు కొంచెము పెరిగినను కష్టముగ నుండును. ధాన్యా దులధర తే కాకను బట్టలధరలు మూడురెట్లు పెరి గినవి. ఇతరరాహారవస్తువుల ధరలను పెరిగినవి జీవయాత్ర కవసరమైన ఇతరవస్తువుల ధరలను పెరిగినవి. ఈ కారణములన్నియును ప్రజల జీవ యాత్రను దుర్భరము చేసినవని అందరును సంగీకరించుచున్నారు. కాని ప్రతీకారవిధి యు ము మాత్రము సులభము గాదు.

ప్రపంచమునందు వికరీతస్థితులు గలిగినవి. ఉత్పత్తితగ్గినది. వినియోగము పెరిగినది. జనులు నశించిరి కరిశ్రమలు చెడి నవి. కాలమానమును ప్రతికూలముగ జరిగిమించుచున్నది. ఈ కరీతీతు లన్నియును మాటి పూర్వస్థితి గలుగనంతవరకును వికరీతస్థితి యును పూర్తిగ మారజాలదు. ఈ మార్పులన్ని యును వైవాధీనమునందు గలవు. క్రభుత్వము వారేమిచేసినను మొట్టమొదట ధరలను తగ్గించుట సాధ్య ము గాదు. కాని ధరలను నిలువజేయుటకై పాలకు లవలంబించిన కంట్రోలువ్యవస్థి కొంతవరకు లాభిం చినదని యంగీకరింపవలసియున్నది. రయితులు వర్తకులు సాధ్యమైనంత హెచ్చుధరను రాబట్టు కొనుటకై పంటలను నిలువచేయుట సహజము. ఇప్పటికిని కంబాబునందును జర్మనీయందును జ్యేష్ఠ ప్రాంతములందును ధాన్యము నిలువయున్నది. నిలువచేసినవారు మంచిధరలను రాబట్టి ఎగుమతి చేయుటకు వేచియున్నారు. వారు కంట్రోలువ్యవస్థి రాగలకంటెలు వచ్చేవరకు నిలిచియుండుననియును నవసరమైన నికను కొంతకాలము ధరలను నిల కడగ నుంచుట కవసరమైన కంట్రోలు వ్యవస్థి యుండుననియును మంత్రుగారు తెలిపిన భావములను జ్ఞానకమునం దుంచుకొనవలసియుండును. కంట్రోలు వ్యవస్థివలనను విదేశముల యెగుమతి కొంత తగ్గినది. మెసపొటేనియ సహాయము మలయా మొదలగు ప్రదేశములందు గల భారతీయులకు బియ్యమును సందజేయుట మనకు ధర్మము. అందు వలన నెగుమతిని బాత్తుగ నాపుట యసాధ్యము. మనదేశమునందంతర రాష్ట్రీయ వ్యాపారమును సంతర్కండల వ్యాపారమును నిశ్చయించబడినది. ఈ నియమములు రయితుల లాభములను వర్తకుల లాభములను తగ్గించినను దేశక్షేమమున కవసర మగుచున్నది. ప్రపంచమునం దేవిధానమును సకల జనులకును ప్రయోజనకరము గాదు. స్వచ్ఛంద వ్యాపారము రయితులకు లాభించినను ప్రజాసామాన్యమునకు దుఃఖదాయక మైనపుడు స్వచ్ఛందవ్యాపారమునకు నిరోధమును గల్పిం చుట ధర్మముగ నుండును. క్రభుత్వమువారు కం ట్రోలువ్యవస్థి నవలంబింపవలసిన దేశమునందు సంతోభము పెరిగియుండును. మంత్రుగారు వర్త

మానసంవత్సరమునందు కాలమానము బాగున్న దనియును కంటెలు బాగుగ నున్నవని యును ధరలు తగ్గుట సంభవమని యును తెలిపిరి. ఇది సాధవమైన కంట్రోలు వ్యవస్థి రాగల కంటెలుకంటెలుకంటెలు పోవచ్చును. ఇది కాకను లోకమునందంతటను ధరలు తగ్గునను సూచనలు గలవు. ఈ కరీతీతులన్నియును తలచిన రీతిని సం భవించిన ధరలు తగ్గువచ్చును. తగ్గునపుడు కంట్రోలువ్యవస్థి నిలిచియున్నను కంట్రోలువ్యవస్థిని సంత ర్కండలముల కుండవలసిన యవసరమును గురించి యును నిపు డా వ్యవస్థియును గల లోకములను దొలగించుటను గురించియును కట్టుబాటులను జేయుట యవసరము. ధరలను నిలువజేసినను సామాన్యజనులకు దుర్భరమైన దౌర్జన్యము కష్టము లకు గారణంబుగ నున్నదని కంట్రోలు వ్యవస్థి గల స్థలముల వ్యవహారముల నెగిరి వారలకు వికద ముగుచున్నది. నీతానాథరాయుగారి కారణముల వలననే కంట్రోలు వ్యవస్థిని పూర్తిగ దీసివేయ వలసియును లేనియెడల ధరలు నిష్కారణముగ పెరుగు ననియు తెలిపిరి. సరిసింహేశ్వరశర్మగారు కంట్రోలువల్ల వైలు వేగవుల నిచ్చుటయందు జనుగుచున్న యాక్రమమును చెలియజేసిరి. ఈ విషయమును శర్మగారు నిజము నెగిరి మాటలాడి నారిని సర్ జార్జి బార్నేసుగారు గ్రహింపవల యును. శర్మగారును కంట్రోలును దీసివేయవల యునని వాదించిరి. కాశీంబజారు నుహరాజుగారును కంట్రోలు వ్యవస్థిని ఖండించిరి.

యుద్ధమువలనను రయితులు వర్తకులు యం త్రాలయాధీశ్వరులు ధనము నాజ్ఞించిరిని వ్యవ హారములు విదితము చేయుచున్నవి. యుద్ధమునకు బూర్వము హిందూదేశము సంవత్సరమునకు 878 కోట్ల రూప్యముల నాకర్షించుచుండె నని యును యుద్ధ మారంభ మయిన తరువాతను 2,208 కోట్ల రూప్యముల నాకర్షించు చున్న దనియును దేశభాగ్యస్థికిని యుద్ధమువలన గలిగిన లాభమునకును నిది విదర్భక మనియును మంత్రుగారు తెలియజేసిరి. ఈ యంకెల ప్రయో జనమును సరిగ నిర్ణయించుట సాధ్యము గాదు. యూరపీయను వర్తకుల యంత్రాధీశుల లాభ ములు బంగారు దిగుమతులు, ఇంగ్లాండునకు బం పిక ద్రవ్యము మొదలగునవి పోయినపుడు శేషిం చిన లాభ మొత్తం తెలుపదయియు నిర్ణయింపవల యును. ఈ ద్రవ్యకర్షణమువలనను స్వల్పసంఖ్యా కులకు ప్రయోజనము గలిగినది గాని జనసామాన్యమునకు ప్రయోజనము గలుగలేదు. ప్రజా సామాన్యస్థితి దుర్భరముగ నున్నదని అధికారు లంగీకరించుచున్నారు. ఈ విషయమునందధికా రులు కొంత పనిజేయుచున్నను చేయవలసినది విశేషము గలదని దేశకరీతీతులు తెలుపుచున్నవి. ఈ విషయమును మంత్రుగారును సంగీకరించు చున్నారు. చందాగారును మంత్రుగారు సూ చించినటులు “ఇతర సాధ్యమైన విధములను” అనుసవరణము సంగీకరించి శాసనసభయందు తీర్మాన మొనాదితమైనందులకు సంతసము. ఈ విషయ విచారణమునకు వాఢాగా రుపపాదించిన విచారణోపసంఘ నిర్మాణ తీర్మానమును సంగీక రింపబడినది. తీర్మాన మేరూపమును దాల్చినను కంట్రోలు వ్యవస్థివలనను గలుగుచున్న కష్టములను దొలగించి అఖల భారతభూమికిని ధాన్యాదుల గమనాగమనములను స్వేచ్ఛగ నుంచుటకై పాల కులు ప్రయత్నించుట యుక్తమని తోచుచున్నది.

ఇండెక్సిటిల్లు - టైముస్ అఫ్ ఇండియా వత్తిక.

ఈవిషయమై టైముస్ వత్తిక చేసిన వ్యాఖ్యానము విచిత్రముగ నున్నది. “ఈ శాసనము పౌరుల ప్రత్యేకమైన సహజస్వత్వములను దీసివేయుట లేదు. ఆహక్కులను సమర్థించుట కేర్పడిన నవర్షమైన శాసనము. ఇటీవలవరకు నిరంకుశాధికారమున కలవడినదేశమునందు ప్రజలకు సహజముగ గలిగిడిన సందేహములే విమర్శకులకు గలుగుచున్నవి. ఇంగ్లాండునందు ప్రజలకు పౌరస్వత్వములను గాపాడుకొనుటకు గల సామాన్యమార్గము లీదేశమునందు ప్రజలకు గ్రాహ్యములు గావు. ఈ శాసనము టైప్రెస్ వత్తికము గలుగుట కేర్పడిన పరమసాధనము. న్యాయవాది ప్రతినిధు లీ రహస్యమును గ్రహించకను భ్రమపడుట విచిత్రముగ నున్నది. న్యాయవాదులు భ్రమపడినపుడు సామాన్యుల విషయమై చెప్పవలసినపని లేదు.” భరతఖండమునందు నిరంకుశాధికారము పోయి ప్రజాపరిపాలనము రహస్యముగ నెపుడు వచ్చినదో టైముస్ వత్తికకు తెలిసియుండును; సామాన్యమానవులకు తెలియదు. న్యాయవాది ప్రతినిధులు నిరంకుశాధికారము పూర్తిగ నున్నదనియె వారి ఖండమునందు తెలిపియున్నారు. పంజాబునందు విచ్ఛలవిడిగ బ్రవర్తించుట కధికార మొసగిన భారతప్రభుత్వము ఇండెక్సిటి బిల్లును జేయుచున్నది. శాసనసభ పేరునకు మాత్రము గలదు. శాసనసభకు కార్యనిర్వాహకాధికారులను శాసించుట కేవిధమైన యధికార మున్నను న్యాయవాది ప్రతినిధులు ఖండించియుండ రని టైముస్ వత్తిక గ్రహించవలసియున్నది. సర్ నారాయణ గణేశ్ చంద్ర వార్మగారి ఖండనమునకును నిడియే మూలము. పంజాబునందు మార్పులూ కావలయునని నిర్ణయించినది టైముస్ వత్తిక ప్రభుత్వము. ఇండెక్సిటి బిల్లు గావలయునని నిర్ణయించినది టైముస్ వత్తిక ప్రభుత్వము. రాజ్యాంగవిజ్ఞాత డైసి గారు తెలిపినట్లు ఇది “చీకటియందు దుముకుట” యని యెంచకను ప్రకాశమున కేర్పడినదని అంగ్లో హైందవ వత్తికలు తలచుటయందు విచిత్రము లేదు. అంగ్లేయులకు గల స్వాతంత్ర్యమే భారతీయులకు గలదని వారు భ్రమపడుచుందురు.

గవర్నరుగారివర్యటనము

మంగళవారమునాడు శ్రీవిల్లింగ్డును క్రభవును ప్రభ్యయను కోయంజత్తూరును జూడ బోయిరి. గవర్నరు గారు పురపాలక సంఘమును లోకలుబోర్డును సమర్పించిన విన్నప కత్రములకు తెలిపిన ప్రత్యుత్తరములు వారి సరళహృదయమును దెలుపుచున్నవి. మ్యూనిసిపాలిటీకి జీతమును పుచ్చుకొనడి ఉద్యోగిని నియమించుట యుచితమని గవర్నరుగారు తెలిపిన భావము యుక్తముగ నున్నది. కాని ఈ దేశమునందు గల యధికారాధిమానము ఉద్యోగికి అధికారము కన్నులను గప్పివేయును. యూరపియునులకు గల యధికార దురభిమానము హైందవ పోలీసు బంత్రాతుకు సయితము వ్యాపించినది. ఇదియె హిందూ జీతమునందు గల యవర్ణములకు మూల కారణమని గవర్నరుగారు గ్రహించవలసి యుండును. కోయంబత్తూరునకు సీటివసతిని గలిగించుటను గురించియును నిర్ణయింపబడినది. లోకలు బోర్డులకు ప్రజావియక్తాధ్యక్షుని నియమించుటనుగురించియును విల్లింగ్డుగారు తెలిపిన భావములు సానుభూతిని దెలుపుచున్నవి. నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్య విషయమై కడవయందు

దెలిపిన భావమున ఇప్పుడు తెలిపిరి. ప్రారంభ విద్య ఎంతవరకు చిత్రముగను నిర్బంధముగను నుండవలయునో క్రభుత్వమువారు యోచించుచున్న శాసనము నిర్ణయించుకలదు. గాన ప్రజలపుడు సాధకబాధకములను దెలుపవలసి యుండును. శ్రీ విల్లింగ్డును ప్రభ్య అనువుత్రిని సెయింబుజోసెపు పారిశ్రామిక పాఠశాలను జూచి ప్రజాజీవమునం దామెకుగల సానుభూతిని వ్యక్తము చేసినది. గవర్నరుగారి వర్యటనములు వారికి వ్యవహార స్థితిగతులను దెలిసికొనవలయుననుకుతూహలమును వ్యక్తముచేయుచున్నది.

చెన్నపురి కార్పొరేషను బియ్యపుదుకాణములు.

ఇప్పుడు చెన్నపురియందు గల బియ్యపుదుకాణములు బియ్యమును బీదల కమ్ముటకు జాలియుండ లేదని దుకాణములదగ్గర గుంపులను జూచినవారలకు విచిత్రమగుచున్నది. మరి కొన్ని దుకాణములను వెంటనే పెట్టవలయునని రావుబహద్దరుగారాయణస్వామి చెట్టిగా రుపపాదించిన తీర్మానము “ఎక్కువదుకాణముల కవసరము గలదు” అనినతే శముగారు చేసిన సవరణతో సంగీకరింపబడినది. బియ్యమునకును బియ్యపు దుకాణములకును సవసరముగలదని అందరకును తెలిసియున్నది. కార్పొరేషను అవసరమును తీర్చెడివిధమును నిర్ణయించకను సవసరముగలదని నిర్ణయించుటవలన గలుగగలలాభము గనుపించుటలేదు. తీర్మానములను నిర్ణీతములనుజేయుట కిది యొకచతురోపాయము. నగరాలోగ్యము సంతృప్తికరముగ నున్నదని బర్కిటు గారు తెలిపిరి. దీనికి రాఘవేంద్రరావుగారు వంద నార్దులు.

బొంబాయి సమాకార సంఘసభ.

గర్ బార్డిలాడుగారి కనంగము. ఈనెల 15-న తేదీని పూజానగరమున గవర్నరుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద బొంబాయి రాష్ట్రీయ సమాకార సంఘవాక్కి క సమావేశము జరిగినది. క్రభుత్వ సంఘసభ్యులును క్రతనిధులును చాలమందిరవ్వరి. కలకత్తానుండి సర్ జేమ్స్ ప్రసాదసర్వాధికారిగారును హైదరాబాదునుండి హైదర్ గారును కభుత్వరవ్వరి. గవర్నరుగారు వారికి స్వాగత మొసంగిరి. బొంబాయి రాష్ట్రీయనుండి కొన్ని మండలములందుకన్న చాలభాగ మిరవ్వరి. కుభిత్వముగా నుండగలదు. వాటివల్ల కభుత్వము కుత్సాహము కలుగుచున్నది. వికోపాజీ కమలతో వ్యాపారము పొరంభ మగుచున్నది. 1907 లో 70 కరతసంఘము అండి. వానిమూలధనము 1½ లక్షలు. 1919 లో 2088 సంఘము తేర్పడినది. మూలధనము 2 కోట్లు. ఇప్పుడు వీని విధానము మారవలసి యున్నది. యుద్ధమువలన ఆహారపదార్థములకును కంటి కన్నులకు ధరలును యుద్ధబాధగలను హెచ్చినవి కభ్యవర్తన ధరలను పెంచుచున్నాడు. ఈ బాధను కరతతి సంఘములు తొలగింపవలెను. బొంబాయిలోని ధనికులు సమాకార సంఘములకు ధన మొసంగవలెనని నేనుజోరితిని. వారట్లాసంగదరను సమ్యకము నాడు కలదు. బొంబాయిలో సమాకార బాంకి ఏర్పరుపబడినదానిగా సంఘముల సంఖ్యయు వాని కనియు హెచ్చినది. దొరతమువారు కరికలనమును గమనించవలెనుగాన నందులకు కలయు కర్తవ్యము సమాకారసంఘములకు సమకూర్చవలె గాని అంతకంటె సధికముగ సహాయము చేయజాలరని గవర్నరు గారు నుడిచిరి. గతసమావేశమున జేయబడిన తీర్మానములన్నియును కొనసాగింపబడినవి. దుగ్ధకాలల ఏర్పాటుమాత్రము కలవులససాగలేదని కిజస్ట్రాయూబాంకు గారునుడిచిరి. లెక్కల కరికలనగూర్చి జి. కె. దేవదాసు గారుపాదించిన తీర్మానము నాలోపించుట కుపసంఘు తేర్పరుపబడినది. పెదరేవునుగూర్చి నూడ నైసంఘమువారే ఆలోచింపవలెనని మరయుక తీర్మానము చేయబడినది.

పంజాబునకు సహాయము చేయుడు !!!

పంజాబు కలీపు ధందు కమిటీవారి వార్తాకరణకోశ సంఘమువారు మాకిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మేము నిన్నటి దినమున బహారును గూర్చి వ్రాసినాము. కడవిన సాము కాలము నండియు కెల్లరుకు కమతమ గృహములలో నున్న నుండవస్తువులకోరకు కెదవమన్నాడు. ప్రతి క్యక్తియు కిరకు ప్రేమాస్పదమగు కస్తువును తీసి, దానిని బహారునకు బంపుటకు బూర్వము కడసారి దానివైపు చూచుచున్నాడు. గృహములయందలి శ్రీమతి కూడ కమనగలను విజయగల ఇట్టలను, యవ్వలెనని కట్టుపట్టుచున్నాడు. “నేను ఒకకస్తువు వునిచ్చితిని. ఒక కెండిగన్నను బహారునకు బంపితిని, అదిచాలా నవ పురుషులు చెప్పగానే శ్రీమతి కోటును గవవరము చున్నాడు. నీవు నిజమగు కేకభక్తుడవు గానని ఆకనికి జవాబిడుచున్నాడు. పంజాబుశ్రీమతి దుర్భరస్థితినిగూర్చి వార్తాకరికి తెలియజేయుచున్నాడు. అది వార్తకు “మీగుద్దలను గాని, కడియములను గాని యిచ్చుని ఆరకు కలక వారుత్తే కరణభావమును చూపుతురు. “సరే! మీయిచ్చును కచ్చినదాని నిండు” అని ఆరకు చెప్పగా ఆరనిచుగూడ నిజమను.

పిమ్మట అంతయు కారముగ జగురును. కోర్టునకు ఆరనిని గొనిపోయిన బండి యిండికి తిరిగిరవచ్చును. గృహమునందలి శ్రీమతి లంకలో నెక్కి క్రితిగృహమునకునబోయి, స్థితిగతుల కెరుకవరతి, సహాయమునకు వార్తాముల కైకొందును. సాయంకాలము కరల నీతనిని గొడవచ్చుటకు బండి అలస్యమగును. మామూలుగా ఈరనికి కోపమువచ్చియుండును. నేడు మాత్రమిట్లులేదు. పిమ్మట ఆరకు గృహమునకురవ్చి, శ్రీమతి చేసిన సహాయము చూపుచుకానిని, గూర్చి ఈసంఘము వారికి వ్రాసి, కలయు నెడల తానుస్వయముగ కనిచేనెదనని తెలియజేయును. ఈవిధముగ నీయధ్యయను కృద్వై అమూల్య కస్తువు లనేకములు గోభలేహోహాని బహారునకు వచ్చును.

ఈ రాష్ట్రీయందలి యితరక్రతము లేమిచేయుచున్నది? ఇక్కడ బహారుపెట్టుట కన్నముని చెప్పరా? ఆట్రేయము కడల మీరు మదరాసులోనిబహారునకు మంపిండువుల కేల కంకరాడు? అన్ని పట్టణములనుండియు కచ్చిన కస్తువులకు యీ ప్రతేకము చేర్చ నటించి, గోభలేహోహాని విక్రయమునకు దెట్టుబడును. కాని మీరేకత్యేకముగ ఒకారు నేర్పరుపటకు మంచిది. మీరుకంపెడి కస్తువులను నెట్టెంబరు 28 తేదీలోపున మదరాసునకు చేరునట్లు కంకరలెను. క్రతినమును బంపబడు కూరగాయలు కూడ కందవపూర్వకముగ సంగీకరింపబడును.

టైముస్ అఫ్ ఇండియా వత్తిక

ఆహారపదార్థములను గురించియు, వ్యాధిధరలను గురించియు మాంబుగారు భారతీకాసనసభలో తెలిపిన యంకములను టైముస్ అఫ్ ఇండియావత్తిక వివర్ణించి యిట్లు వ్రాయుచున్నది. కాటక స్థితివలన రైతులు కమ జీవితమును మార్చుకొనుచున్నాడు. ఇప్పుడు కాటకము కిరగినదని దొరకమువారు చేకీంపగుడదు. బాగుగ విచారణచేసి ఇప్పుడు ప్రజలకు లంబించుచున్న క్రొత్తకర్తల కలన వారికి కుంతి నుడుపాయములు కలుగునట్లు దొరతమువారు మార్గదర్శకులై కరిచేయవలయును. క్రజలు తిండి సదుపాయము నాలోపించుకండ భవార్థము క్రధానముగ నాలోపించుకొని ఆహారపదార్థములను విచ్చలవిడిగ విక్రయించుచున్నాడు. జీవితకృతము హెచ్చుచున్నది. వ్యాపారమునకు అనుబంధములు హెచ్చుచున్నవి. ఇవియన్నియు సరకును మారదృష్టిలేకుండ విక్రయించు కర్తరి తొలగవలయును.

క్రహమద్ద్రాధిపత్యము, నారాయణవర్మ:— ఈ నెట్టెంబరునెల 20 వ తేదీ కినివారము మధ్యాహ్నము కి గంటలకు కిత్తూరుజిల్లా నారాయణవరము గ్రామం లోని శ్రీ హనుమద్ద్రాధిపత్యము ఉచితపరవ మందిరము రాత్రిసాత కాలల, క్రభమ వార్షికోత్సవము నారాయణవరంలో జరుకబడును. మూడవ స్కూల్ స్టూడెంట్ ఇతన్వేక్షణము క్రస్తతము బల్లారిపుర వాస్తవ్యులను నకు ఎ. రామరావు పి. ఎ. గారు ఆగ్రాసనాధికర్త్యము కహించుటమను, బాంకరకు బహుమానములు కంచి పెట్టుటమను దయతో ఒప్పుకొనిరి. నెల్లూరుజిల్లా, అల్లూరుగ్రామవాసులకు క్రియత కె. వి. సర్ సింహంగార “గ్రాధిపత్యములు, పరవసుంగరములు, రాత్రి పాఠశాలల ఉత్తయోగము” లను గురించి ఉపన్యసించుక. అందరను దయచేయి పూర్తి కలె.

స్థానికాది వార్తలు

గ్వాలియరు మహా పాణిగారు:— గ్వాలియరు మహా పాణిగారు చనిపోయిరి. వారి ఆస్థికలను ప్రయాగ యొక్క త్రివేణి (గంగా యమునా సరస్వతీ) పాగరసం గమనము చేసిరి. వాలనందీ ప్రజలు వెంటరా నడివరము చేయుచు ఆస్థికలను సంగమమున కొనిపోయిరి.

స్ట్రెయిల్ లోనులు:— కాశీలోటల యజ్ఞ మాసలకు ఓడల పోకొలుకు లేకుండున కలిగినట్లు కాలములో ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేకమునకు లిచ్చుట కాజ్ఞాపించి యుండిరి. ఇప్పుడు దానిని మరలపాటునందున అట్టి ప్రత్యేకమునకు లిఖించినది నీయనాదరం ప్రభుత్వము వా కాజ్ఞాపించుచున్నది.

లియ్యము పక్షిలనము:— లియ్యమువ్యాపారమును పరిమితులు గూర్చి సామాన్యకానసభయందు మాట్లాడుతూ కొన్ని విషయములను తెలిపిరి. బర్మాదికస్త్రపు వ్యాపారమును పరిమితులకుండునందుకులన ఇండియా దేశమునకు లాభము కలుగునుగాని బర్మాదేశమున కేమియును లాభము లేదని రంగూను ప్రెస్బుటెరిక వాగినది.

తొమ్మిదవ స్కెల్యారు ముదలపథ, ఆత్మ కూరు:— ఈ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల తే 20, 21 రులకు పరిమితి కలిగి, ఆదివారములందు ఆత్మకూరు గాని ముందు 9వ స్కెల్యారు ముదలపథ జరుగవచ్చును. బాప్టిస్టును సుక్రవారమునకును టంగుటూరు ప్రకాశం తండ్రిలు గారు సభాధ్యక్షులుగా ఉండుట కంగీకరించిరి.

కాంగ్రెస్ రిపోర్టు:— ఢిల్లీలో సమావేశమైన 88-వ ఇండియాన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ యొక్క రిపోర్టు పూర్తి కావచ్చినది. ఈ రిపోర్టునకు ప్రతినిధులు కనుగొనినామలలో మాన్యుస్క్రిప్టుయెడల పెంతునే తెలుప బ్రాబులు. ఎస్ ఎన్ బోస్, కెనరల్ సెక్రటరీ, కాంగ్రెస్ రిస్కన్ కరట్రీ, చాంప్లెయన్, ఢిల్లీ

నాకలలు:— కిగోమానాక ఈనెల 21-వ తేదీన బొంబాయికుండి బయలుదేరుక. మార్గానాక 15-వ తేదీ సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము బయలుదేరి వెళ్లినది. బానియందు సర్వకారము కెప్టు. ఎ. సి. ఛటర్జీ మలే ఎస్. ఎం. బోస్ డెనిసుచే గార్లు వెళ్లిరి. వీరిలో మొదటి ముగ్గురును వాషింగ్టన్లో జరుగుచున్న కార్యకర్తల ప్రతినిధులుగా కెప్టు గారు. గత నెల 21-వ తేదీన బొంబాయికుండి వెళ్లిన సోదరునాక యానెల 13-వ తేదీన మార్షెల్స్ చేసినది.

కృష్ణవిలాససభ:— కడపకడపవారికా సాయం కాలము కృష్ణవిలాససభవారు 'సాంఘాతీస్వయం' నాటకమును తెనుగున కనోపరముగా వర్ణించిరి. నటులలో చాలమంది క్రాంతవాన చేరిరి. వారిని యజ్ఞపతికంటే బాగున్నది. తమ్మివాని చిన్నభార్యననుచు నేసిన ఎస్ ఆర్. జయగోపాలాచారి కుమార్తెవాని కొడుకుననుచు నేసిన యుక్తయైన కుమ సభ్యులకొంద ఆభిమానించి చెటి యొక్క స్వర్ణతరకమును బహుమానముగా నిచ్చిరి. పిల్లలిరువురకు ప్రార్థనాపాపానుత ఆర్. ఎస్. జయగోపాల కండక్టరు, ఎస్. రాధాకృష్ణ నాయకుగారి కుమారుడట, నాటక ప్రదర్శనమున వృద్ధులకుండుగావించిన కండక్టరు ప్రశంసాపాత్రుడు.

గంధర్వగానము.— పూనా, బొంబాయిగరములందు స్థానికపండిత ఆచార్యులకొనివ్యాపకమునకు (ప్రిన్సిపాలును, గ్రామఫోన్ యంత్రమునకు కాస్త్రోక్తమైన గాన ప్రభుత్వమును వాసి, ఉత్తర హిందూస్థానమున పేరుప్రఖ్యాతి గాంచి, మైసూరు, బలోదా మహారాజులయెదుట హిందూస్థాని మరాటి కర్నాటక పాటలను పాడి వారిని మెప్పించి వారినుండి యనేక సువర్ణతరకములను బడసిన, బలోదావాస్త్రపులకు ప్రార్థనల అయిర్ కేరి గారును వారికప్పురాలు శ్రీమతి సుస్మితబాయియును 14 సంవత్సరముల యీశుగలి, కలలారకంగి, జలకరంగి, మొదలగు విద్యలచే అందమున కృతజ్ఞులందును గలగడియు ముద్దక పక్షివృక్షమున కేపు గురువారము సాయంకాలము 6-గంటలకు విజ్ఞోరియా పబ్లిక్ హాలులో పాటకచేర్చి చేయవలెను.

విచిత్ర తంత్రవాదము

(రైటు డి. వై. సి.)
శ్రీమంతు
హోండు రాసునిష్ఠవము

లండను, సెప్టెంబరు 15:— హోండు రాసునందరి విప్లవమునుగూర్చి సరియైన భోగ్యము తెలియకున్నది. యధృవమును సానువేషింపగలము చాలవరకు పానుచేయుచున్నది. ఆ కృత్యమును అతని కుటుంబీకులను కానుకలపాదారుల కేగిరి. రాజకీయ సేవలందునజేరి కుమారుడు నూతన ప్రభుత్వము వారికి ప్రకటన నందిరి

మూరధాను స్త్రీమరు మరలు బయలుదేరుట.
లండను, సెప్టెంబరు 15:— మూరధాను కిరీటిని స్త్రీమరు ఛాంబిలో నోకబహుస్థియనున దాకి దరిద్రులదేసిన చెప్పియుంటిమి. చక్కచేసిన నేతక పది మరల లండనునకు బయలుదేరిన.

మరణము.
లండను, సెప్టెంబరు 15:— బ్యాంక్ మాంజేరు ప్రభుత్వభార్య చనిపోయెను.

మాం అహమరుఖాను గారు.
లండను, సెప్టెంబరు 15:— కైదులనులలో ననుసరించి యుండియు ముగిసినపుడు ఆత్మను ఆహమరు ఖాను గారు ఇండియాకు బయలుదేరిరి.

కత్తిప్రదేశములు:— ఆగస్టు మాసమునకు 1. గుమ్మాన తాలూకా 2. ఉదయగిరి తాలూకాయందు చొక్కవాడు ఖండము 3. కల్లిగిరి, ఆకుగడి, పాలూరు, బిడి, హుమ్మి, రసభిష్టములు మొదలయినవి మృత్యువును. ఆగస్టు 15వ తేదీన 184,425 మంది సహాయమును పొందుచున్నాడు. ఇంతవరకును 15లకుల మాత్రమును సహాయమున కై న్యాయుడైనది. వ్యయముచేయుటకై 85 లక్షల రూపములు మంజూరు చేయబడినది. సరిగాను తాలూకాయందు సహాయమును పొందుచున్న వారి సంఖ్య క్రమంగా తగ్గుచున్నది. ఆగస్టు వివరవారమునకు 719 మంది మాత్రము గలరు. ఇంతవరకు 17,516 వ్యయము చేయబడినది. ఇంతకు 11,000 వ్యయము చేయుట కేర్పాటు చేయబడినది.

పొన్నూరి ఖాన్ కేసు:— పొన్నూరు కేసునందు గుమ్మాన పొన్నూరు గోలగావును ఖాన్ కేసుకారున కేసును గుండునట్లు జడ్జిగారు విచారింపి బాప్టెయిన్ కేసునట్లు పీదకు చండ్రియాలి వివరంబరరావు గారిని బాప్టెయిన్ రమ్మకు కట్టిపెట్టిరి. క్రితకారావు గారిని కేసునకుగా ఎంత యోజ్యోగ్యులకారవానకే. ఇదిగి యుండిరి. సదరు ఇద్దరు మద్రాసును మోగార్లు జప్తుచేయుటగా ఆఫీసు వ్యాయ మూర్తులు సెప్టెంబరు, అడ్డుగూర్చుకుంటున్నవిచారణవచ్చి ఇద్దరు మద్రాసును నిర్వాహముగా ఎంచుట విడిచిపెట్టబడిరి.

మద్రాసులో కేసులు చేయుటకు ఉద్దేశము కనబడ
ద నియు మూర్త్యుప్రకారావు గారు వివరంబరరావు గారికి ఇచ్చినారనే జిల్లిగాయము వారు ఇచ్చినట్లు గాని వారి దస్తూరిలోనున్నట్లు గాని రుజువుకాలేదనియు కేసునకు అనున కడియన్న గుండి వివరంబరరావుగారిదంటులు రుజువులేదనియు గోపాలరావుగారిని చంపుమందగా వివరంబరరావు తన గర్భవోనిపోవుటలో గాని ఒకరు చంపబడి రుడవనా రు కప్పించుకొనుటలో గాని అస్సాహింక చేయియు లేదనియు వివరంబరరావు గారు దారిలో బండివాండ్రతోను కత్తునకు కెక్కుననే అక్కడివారిలోను చెప్పియుండుటచే అస్సాహింకమైన ప్రకర్తనగాని లేదనియు వివరంబరరావు గారు. తనకు మొదట ఇచ్చబడిన తెలిగమునుగూర్చి పంచాయతీ కాలమున గుండునట్లు వాగిన ఉత్తరములోను ఉదహరించుకొనుటచే ఆయన దాని వెట్టినదేమియు లేదనియు ఈ మొదలయిన కారణములచే కేసును రుజువుకాలేదనియు వ్యాయముగారి గార్భిపాతకదేరి. 1 మద్రాసు కేసున బాప్టెయిన్ రిచ్చియుండు ఉన్న న లక్ష్మీదాసును గార్లు 2-వ మద్రాసు కేసున శ్రీ నేమనరపు రామరాసు కండుగారును వి. కృష్ణ మోహన్ కలిసిండి కెంకట్రాసుగారును వాదించిరి.

పారిశ్రామిక విదేశాంగ మంత్రి.
లండను, సెప్టెంబరు 15:— పారిశ్రామిక విదేశాంగ మంత్రి వార్షికు ఎడ్ జొలారా కొమారుడు, లండనున కేతెంచెనా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి ఆతిథివత్కారముచేసిరి. ప్రభుత్వమువారి తిరుపున సర్ రాబర్టు సెంజి గారును, పారిశ్రామిక మంత్రియను, ప్రతినిధివర్గమునందరి ఉద్వాగీయులును, అతని నాదరించిరి.

బ్రిటను తేయాకు నెక్కువగ వాడుట.
లండను, సెప్టెంబరు 15:— తేయాకు మధ్యవర్తకుల సంఘమువారి నివేదికయందు విట్టున్నది:— 1918-వ సంవత్సరము మొదటి 8 మాసములలో 4 కోట్ల పౌండుల తేయాకు 1914-వ సంవత్సరము దానికంటె వధికముగా వెచ్చుచున్నది. వీనికి "ఇంపీయులు ప్రవర్తనపద్ధతియు, మూలము మెచ్చుటయు కారణములు. సరకు కాలమును నని అన్ని జేశములును గోరునపుడు పోటీకచ్చి ఫరలు మెచ్చుట ననాదము. కనుక కలయునంత తేయాకు కాలమునన్న ఎక్కువఫరల నిచ్చి తీరవలయును".

సమ్మేకట్టు.
మార్షెల్స్, సెప్టెంబరు 15:— సమ్మేకట్టు (పబలిక్ సమ్మేకట్టు)గా నుండలేదు. గాన యజమానులు మానించిన మరకులకొరకు ఏర్పాటు జరుగవచ్చును.

హంగరీ దేశస్థి.
పూర్ణిమ, సెప్టెంబరు 15:— రుమేయియాను వెంటనే హంగరీ దేశమును విడచెదనని తెలియుటచే హంగరీ దేశస్థి తినిగూర్చి ఆకులరకలుచున్నది. రుమేయియా వారు సైన్యమును పోలీసుదళమునూడ తీసివేసిరి. కాన హంగరీలో మరల చాల తొందరలు కలుగవచ్చును. హంగరీ వారు నేపలకు సరిగ నేర్పరుమదరకును ఆన సరమగు నేనను హంగరీ దేశమునందుంచ రలేవని ఉన్నతపథకాదు రుమేయియావారి కోరి. అతి చాడులలరును చేయ వాచుచున్నాడు. కాన నిపుడు రుమేయియావారిచు సైన్యము నుంచలేని బాదాలెన్సు మున్నగు ఘుములం దిల్లరులు జరిగినవో హంగరీ వారే బాధ్యులగురు.

జర్మనుల ఆయుధనిర్మాణము.
పారిసు, సెప్టెంబరు 15:— యుద్ధము మగియుగానే జర్మనుల ఆయుధనిర్మాణ ముంతరింపకలేనను నిబంధనకు వికరంబరరావు కేసునకులనెసినది. అట్లు జరుగలేదు. కాన వారు 2500 ఫీరంగులకు 150 లక్షల గుండ్లకు యిటీరు సిద్ధపరచి యుండురు. మెక్సికోలో యంత్రకాలలకు రకతరుచుకొని అవటికి నిపులగు జర్మనుల మంపుల జర్మనుల కలంపని తెలియుచున్నదని ఆంధ్రులెవరే గారు ప్రతినిధిసభలో నుడిచిరి.

నియోజనము.
పారిసు, సెప్టెంబరు 15:— ప్రాన్సులో నియోజన మెప్పుడు జరుగుననియు నికను నిర్ధారణ కాలేదు. జోవాని కాల్చే కట్టుకులవారికి కుమ్మేర్చుగారు నేను లిబను క్రాను నొసంగిరి. ఆయుత్సరమున బ్రిటిషు నేతలు నూడ పాల్గొనిన.

అమెరికా
కాలిఫోర్నియా దేశీయులు వలనపోవుట
మ్యూయొక్కు, సెప్టెంబరు 15:— మెక్సికను ఫెడరలు కాంగ్రెసువారు దక్షిణకాలిఫోర్నియా దేశమునందలి ఉత్తరమండలములోకి నాసానీయులుగాని, చినావారుగాని, ఆయాభండము తెచ్చుగూని రావాదదని దక్షిణకాలిఫోర్నియా గవర్నరుగా రుత్తరువు చేసిరి.

రుష్యా
ఎస్టోనియా వారు
లండను, సెప్టెంబరు 15:— బోల్షి విభవ విధానమును ఎస్టోనియా వారు వట్టుదలతో నిరాధింపెదరు. వారు రుష్యా బోల్షి విభవ మైతని కోరుకులేన గాని వారినిపు డెదుర్చుటకు వీలులేని కరిగిను కేర్పడినది. లిథునియానున్న గు బాల్టిక్ రాష్ట్రములవారి కందరికి నిట్టివిట్టులే కలిగినవని లండనులో ఎస్టోనియా ప్రతినిధి తెలిపెను.

భారతశాసనసభ.

అధికభరణనుగురించిన తీర్మానము.

తీర్మానము సంగీకరించుట.

16-వ తేదీ ఉదయమునందు భారతశాసనసభ సమావేశమై...

బంగారములో కలపబడుచున్న దని కనిపించిన మహారాజావారు...

ప్రతిపాదకులు బట్టలపై పన్ను యేమైన చెప్పవలసి...

ధరల కంట్రాక్టులపై స్థితియంతయు వివరించిన దని...

అధికార లక్ష్యముగా ప్రకటించుచున్నారని నిదర్శనముగా...

అట్టివారి పేరులను రహస్యముగా చెప్పవలసి కర్మగా...

కర్మగారిలు చెప్పి:—ప్రస్తుతపుస్థితి యేకాగ్రణముల...

ప్రజలు భాగ్యవంతులై యుండుటచే ప్రభుత్వమువారి సహాయమును...

ప్రజల దురదృష్టము కనిపించుటకు ప్రభుత్వమువారి తంత్రము...

స్థితిగతులు చాల విషమముగా నున్నవని మాలవ్యాగారు...

యెవరను చెప్పవలయు. (వజ్ర ఆదాయము ఇతర శ్రేణులలో...

వాదములుగా తీర్మానమును బలపరచలేదు. ఒకకమిటీ...

చందాగారు సభ్యులు తెలిపినవిషయములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి...

ఎవరును ప్రస్తుతము తనకి వచ్చేసంకతులు చాల చెప్పలేదని...

మాంటుగారు మాతించిన సవరణలో తీర్మానము సంగీకరించి...

వాచాగారి తీర్మానము.

వాచాగారి తీర్మానము వర్తకులు తీయుచున్న లాభముల విషయమై...

ప్రస్తుతమును విడిచిపెట్టి ధరలను గురించి విచారించుటకు...

వాగపురము నిశ్చయిద్దాలయము

వాగపురములో విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పవలసి నేరు వాదములుగా...

మిగిలిన తీర్మానము సంగీకరించి దానికి సంగీతమును ప్రభుత్వమువారు...

తీర్మాన మంగీకృతమయ్యెను కలకత్తా టంక కాల.

కలకత్తా టంక కాలను ప్రస్తుతముండిన స్థలమునండి మరియొక...

అబ్దుల్ రహీము, కనిపించిన మహారాజావారు తీర్మానమును...

రాయసీతాభాగ రాయగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా...

ప్రస్తుతముయే వాగ్దానము చేయబడ ప్రభుత్వము వారు దానిగురించి...

దొరకనమువారు మాసినసానుభూతికి ప్రయోగము కం దనము...

రమ్యా యుద్ధము. లండను, సెప్టెంబరు 15:— 15-వ తేదీన 2 శత్రువుల...

మ॥ రా॥ శ్రీ॥ వెనుగొండ

డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 486/19

వాది:—నీరుగంటి యిరసానివారెమ్మ, శింగ నమల, అనంతపురం తా.

ప్రతివాది:— నల్లం శైలి, గురుమూర్తెప్ప అనంతపురం.

ఈనంబరులో వాది, ప్రతివాదిపైన 80-0-0 లకు దావాచేసియున్నది.

డి. వేదాంతాచార్య. వాది కడిము.

వేలం నోటీసు.

నిదవపూయ కావరస్థులు బమ్మ గంగరాజు గారు మావద్ద 80-7-19 తేదీన తెలుపు ఎరువు...

చామర్తి కామయ్య. పుచ్చిలి, ఆ. శ్రేణులంపాద్రి రాజోలుకాలాగ.

నోటీసు.

మద్రాసు హైకోర్టు.

సి. ఎస్. నెం 200 ఆఫ్ 1911.

హొలసింగం వెరుమాళ్ కోవిల్ ఏథిలోనున్న నెం 35 రు భవనము...

Grant & Creatorea Attorneys for the trustee 3-9-19

Imperial Legislative Council.

High Prices.

Hon. B. N. Sarma's Demand for Immediate Steps to Alleviate Situation.

Yesterday's Proceedings.

SIMLA, September 15.
The Council met this morning. Sir George Lowry presiding, when discussion on Mr. Chanda's resolution on high prices was resumed. Nawab Syed Nawab Ali Chaudhri, in supporting the resolution, said that things were going from bad to worse and the poor and middle classes were the worst sufferers. He quoted extracts from the "Englishman," showing the number of loots taking place in various parts of Bengal as the result of high prices. The Government should take immediate steps to ease the situation. He did not dispute the fact that the Government had done something in this direction, but what they had done was not sufficient. The speaker said that profiteering was the worst feature of the whole thing. The Government should commandeer steamers for purposes of controlling Burma rice. He said that it was the duty of every public man to draw attention to the seriousness of the economic difficulty in the country.

The Maharajah of Cassimbazar said that there had been widespread distress in Bengal. It had gone so far that the people had been courting imprisonment to get food in the jails. He criticised the present system of control, which was faulty. The Government had done little or practically nothing to check profiteering, which made things worse. A good deal had been done by way of providing relief in Madras, Bombay and other places, but very little had been done in Bengal. He failed to see why the Government should not make arrangements for retail sale of Burma rice.

Mr. A. H. Ley said that he expected to hear some mention made by the mover about cloth, but he was sadly disappointed. The export of cloth was so limited that it had very little effect on the economic situation in India. There was a little export of piece goods to Arabia, Persia and one or two other countries. The shortage of supply was the crux of the whole situation and that was the profiteer's opportunity. He alluded to the operations of the Cotton Cloth Act and said that the stock of standard cloth was sufficient to last for several months.

Raj Sit Nath Roy expressed sympathy with the distressed people in Bengal, and said that the control of prices was at the bottom of all the trouble, and pleaded for its abolition. What Mr. Chanda proposed would result in the artificial depreciation of prices and would not ease the situation.

Mr. Sarma said that it was rightly observed that the question of high prices was of more primary importance to the people than constitutional reform. He was grateful to Mr. Mant for making a full statement on the subject of Government action. He stated that fifty millions of people in India were going with only one meal a day, and illustrated his point by quoting figures and statistics from the prices estimated. It was the imperative duty of Government to find out how many people were really on the verge of starvation and were meeting with lingering death. In the Madras Presidency things were so bad that human labour could be procured at the wage of one and half anna per day per head. He advocated for the movement of all food-stuffs throughout India and urged for the removal of control. He complained against the mode of official distribution of wagons, which he said was a scandal.

Sir George Barnes challenged whether the speaker could mention any single instance of official corruption. Mr. Sarma said he could mention names in private.

Hon'ble B. N. Sarma.

High Prices.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma while supporting Mr. Chanda's resolution on high prices, said that the Hon'ble members ought to enter into the real causes which had produced the present situation. He appreciated wholeheartedly all the steps that had so far been taken by the Government, but the question was what immediate steps the Government intended to adopt in order to meet the present critical situation. The real difficulty was that in spite of the fact that the same difficulties about the rise in prices of necessities had been felt in all countries the Indian Government had not met the question in a spirit with which the other countries had successfully met that critical juncture. In other words the measures to prevent the increase of price in India had not been proportionate to the corresponding increase in wages, in England. For instance there had been 100 per cent rise in the prices of food stuff but along with that wages had also gone 100 per cent higher.

Only One Meal a Day.

Therefore the British workmen were not hit hard to the same extent as were the Indian workers. He was sorry to observe that at least 50 million people in India were having only one meal a day. After quoting figures Mr. Sarma said that the figures he had given would substantiate his statement that a very large number of unskilled labourers and agriculturists were living on half rations. Alluding to His Excellency's statement and that of Mr. Mant Mr. Sarma said that the fact that there had been less relief this year was not due to the growing prosperity and wealth of India. It was rather due to the fact that the workers could get labour but that such wages were hardly sufficient to meet their full domestic requirements. The difficulty was that their wages were not increased

concurrently with the rise in price. He said that the restrictions and other provisions regarding the removal of food-stuffs to another place should be removed. He was fully convinced that the real complaint lay with the railway officers to whose neglect of distribution the trouble was mainly due.

Sir George Barnes' Call for an Instance of Railway Officer's Failure.

Sir George Barnes wanted a particular instance of the failure of railway officer. Mr. Sarma said he did not wish to lay the charge on any particular officer, but that all the station masters and other subordinate officers had made an immense sum of money out of that arrangement. Sir George Barnes requested to be supplied with one instance, however feeble it might be. Mr. Sarma said he could give him the information privately at the earliest convenience.

Raise Wages Throughout the Country.

Concluding Mr. Sarma asked the Government to raise wages throughout the country and to adopt such other immediate measures as might help to save millions of people from the dreadful clutches of starvation.

Much to be done by Government.

Mr. Chaudhuri Mahmud Ismail said much remained to be done by the Government in the matter of amelioration of distress.

More Shops for Selling Foodstuffs.

Mr. Malik Umar Hayat Khan complained of the method of distribution and urged for the opening of more shops for purposes of selling foodstuffs.

Malaviya demands Immediate Action.

Pundit Madan Mohan Malaviya said the situation was a critical one and called for immediate action on the part of the Government. No one could dispute the fact that the people were in deep distress. The average income of the people in other countries had gone up but it had gone down in India and this was a matter into which the Government should carefully consider.

Block the Door of Export.

He strongly urged the Government to block the door of export until the needs of this country were satisfied. This alone would save the millions and quoted Lord Sinha's speech at the Conference of Overseas Press in 1918 where he stated that half the people of India were on the verge of starvation.

Inter-Provincial Grain Movement

Restrictions Should be Removed.

Sir Dinshaw Wacha said that the condition of supply of foodstuffs was not satisfactory though he knew as a matter of fact that the Government was doing all that could be done. No body had attempted to suggest what should be done immediately to mitigate the situation. He said in his opinion the restrictions on inter provincial movement of grains should be removed.

Appointment of Committee suggested.

Mr. Nathmal said he did not see any justification in accepting the resolution. He urged the Government to appoint a committee to receive suggestions on the question. He was sorry to withhold support to the resolution as it stood.

Mr. Chanda's Reply

Mr. Chanda in replying said that he was surprised at the attitude taken by Sir Nathmal. His whole object was to draw the attention of the Government to the existing state of affairs as regards high prices. He was grateful to the Government for their sympathetic attitude and thanked Mr. Mant for his full, frank and informing statement. He accepted the amendment as suggested by Mr. Mant.

Mr. Mahant's Amendment Carried.

In replying to the debate Mr. Mant regretted that there were very few practical suggestions to meet the situation. As regards absolute withdrawal of control he would leave the question to the Local Governments. He admitted that much more activity should have been shown by the Government in stimulating production, but they were very much handicapped for want of men. In his opinion a debate in the Council was not the best place to find a remedy to the situation. He hoped he would find an opportunity to have an informal talk with the honourable members and come to a decision what best could be done in the matter. The resolution as amended yesterday was passed.

Question of Profiteering.

Sir Dinshaw Wacha next moved for a committee of the Council to investigate into the question of profiteering. He said after the debate on the last resolution few words were necessary to explain the situation. They all knew it was serious.

Amendment Suggested.

Sir George Barnes said that the resolution required some amendment before it could be taken up. The findings of such a committee would certainly be beneficial to the Government, for they would point out how far they were wrong and what further avenues could be explored. He said that the members of the committee as they stood might require the addition of some men who were more deeply interested in that matter. He said the amendment he suggested would, if acceptable, be taken up by the Government.

The resolution appointing a committee of the council with power to add to its number to consider the high prices at present prevalent and suggest such remedies as may be possible to mitigate the hardships from which the poorest and lower middle classes are suffering was accepted.

University of Nagpur.

Seth Nathmal next moved for the establishment of a University at Nagpur. He said the question was not a new one and his object was to raise a discussion on the desirability or otherwise of establishing a University at Nagpur. The time now was most opportune to push forward the scheme. The contemplated University was referred to in the report of the Education Commission 1882 and the Universities Commission of 1902. The Government of India in their resolution of February 1913 assured that with a view to satisfy the aspirations of the people they contemplated establishment of a university at Rangoon, Patna, Nagpur, and the Central Provinces. The Government invited public criticism on the question. Now that the war was over and the financial prospects were better no pecuniary consideration should deter the Government from granting to the people of the Central Provinces a boon which was long overdue. It was a modest request and this province was looking forward to it.

Resolution accepted with Reservations.

Mr. Shafi replying to the resolution with reservation as to the date when necessary legislation would be undertaken. The Government of India was in fullest sympathy with the wishes of the people of Central Provinces and would do all that was possible at the earliest possible opportunity.

The resolution was accepted.

Removal of Calcutta Mint.

Mr. Crum next moved a resolution urging the removal of Calcutta Mint from its present site.

The Hon'ble Mr. Abdul Rashid cordially supported the resolution which was also supported by Maharaja of Cassimbazar who said it was absolutely necessary to remove the congestion of Burrha Bazaar which was urged by the Calcutta Improvement Trust.

Raj Sit Nath Roy said he was not opposed to the idea of the removal of the mint from its present site but it would give more facilities to the Marwaris to extend their invasion of Calcutta more and more. He doubted whether it would be wise to remove the mint to an isolated place.

Resolution Accepted.

Mr. Howard replying said that so far back as 1908 Sir James Meeson who was a member of the committee appointed to consider the question said that the scheme was an impossible one. He admitted that the present mint site was not ideal. Without committing the Government in any way they were prepared to consider the question if all their requirements were met. He mentioned that in 1902 a proposal was made to close the Calcutta Mint which was stoutly opposed by the Bengal Government. He said the Government was quite prepared to make an enquiry without making any definite promise.

Mr. Crum thanked the Government for its sympathetic attitude.

The resolution was accepted and the Council adjourned till to-morrow.

Bombay

Oriental Conference.

POONA, September 15.

At a meeting of the Working Committee of the first Oriental Conference held last evening, at the Bhandarkar Oriental Research Institute, a reception committee was formed with Mr. V. P. Vaidya, B.A., Bar-at-Law, as chairman. About 100 scholars have promised to read papers so far, and a large number is expected to attend. The U. P. Government, the Bombay Government and the Mysore Government are contributing Rs. 2,000 Rs. 1,500 and Rs. 1,000 respectively, besides allowing travelling expenses to scholars wishing to attend the Conference. Other States and Provincial Governments have been approached, and it is hoped they would liberally help the Conference. A favourable reply from the Archaeological Department is soon expected. The Museum in Mysore, Bhopal, Baroda, Rajkot, Lucknow and other places will be sending up specimens for exhibition. Boarding and lodging will be provided free of charge to outside scholars.

Calcutta

Shipbuilding in Bengal.

A British Enterprise.

CALCUTTA, September 13.

A well informed correspondent states that an extensive plot of land at Budge Budge on the river Hughli, a few miles down the stream from Calcutta, has been acquired by a British firm for erecting a shipbuilding yard in Bengal on a large scale. A syndicate has been formed in England with a capital of £30 millions for utilizing iron and steel products in India. The principal work of the company will be shipbuilding and repairs, but they will at the same time take in hand several other industries. With this object in view another plot of land has been purchased by the company at Ramkrishnapore (Howrah), where a factory for making tools will be erected. They have also completed arrangements for starting another factory on a large scale at Tatanagar (Sakchi) near the Tata Iron and Steel Works where the automatic tools of all descriptions will be turned out. The work of all these factories will be started with the least possible delay.

Subscriptions through the Post Office to the 5 per cent income tax free loan of the current year, which closed on 30th August, amount to Rs. 43,01,000. These, with Rs. 20,61,56,200 [according to the latest reports received] relating to the main section, make up a total subscription of over 21 crores for the loan as a whole, of which 191 lakhs were in the form of war bonds.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Britain Consumes more Tea. Tea Brokers' Explanation.

LONDON, September 15. The Tea Brokers Association's report attributes the increase in the Home consumption of tea during the first eight months of 1919 by forty million pounds, compared with the corresponding period in 1914, to Imperial preference stimulating the demand, also to higher wages. The report says: "With all countries competing for supplies, comparatively high prices must rule if an adequate supply of tea to Britain is to be maintained."

Persia's Foreign Minister. Visit to London:

LONDON, September 15. Prince Norzadat-Dowleh, the Persian Foreign Minister, has arrived in London as a guest of the British Government. He was met by Sir Robert Swayne on behalf of the Government and by the Persian Minister and staff of the Legation.

Sahibzada Aftab Ahmed Khan Returning.

LONDON, September 15. Sahibzada Aftab Ahmed Khan has returned to India on medical advice.

Calcutta University Commission. "Times" on the Report.

LONDON, September 15. The "Times" characterizes the report of the Calcutta University Commission as the most complete and authoritative survey of the problems of Indian Secondary and University education ever issued and by far the most important pronouncement on these problems since the famous despatch of 1854.

The Liner "Marathon" Refloated.

LONDON, September 15. The British liner "Marathon," which collided with a Japanese steamer in the Channel and was beached, has been refloated and has proceeded to London under her own steam.

Obituary.

Lady Montagu of Beaulieu.

LONDON, September 15. The death is announced of Lady Montagu of Beaulieu.

Russia

Situation in Russia. Bolsheviks Advance in Siberia.

LONDON, September 15. STOCKHOLM:—A newspaper reports that the Bolsheviks have captured Tobolsk, and are marching on Omsk.

Bolsheviks and Archangel. Surrender Plot Discovered.

LONDON, September 15. STOCKHOLM:—A telegram from Helsinki says:—The authorities at Archangel have discovered a Bolshevik plot aiming at the surrender of the town by armed revolt and that seven leaders have been sentenced to death and five to penal servitude.

Estonia's Resolve to Oppose Bolshevik Methods.

LONDON, September 15. The Estonian representative in London, interviewed by Reuter, emphasized that Estonia would continue resolutely to oppose the establishment of Bolshevistic methods. Estonia was not seeking closer relations with Russian Bolsheviks, but circumstances prevented her fighting them indefinitely. The representative expressed the opinion that other Baltic States, such as Lithuania, were similarly influenced.

Onega Occupied.

LONDON, September 15. A War Office "communique" states:—On the 15th instant, the enemy consisting of two battalions determinedly attacked positions on the Pwina, and were heavily repulsed. We occupied Onega unopposed on the 10th instant. The Russians are continuing the offensive on the railway front successfully.

Volunteer Infantry Battalions.

LONDON, September 15. The War Office states that touch has been gained by aeroplane with General Mamontov, who in the middle of August, broke through the Bolshevik lines facing the volunteer Army and who has been carrying out an extensive raid round Tambov. General Mamontov moved from Tambov westwards to Kolloy, thirty-six miles distant, and still operating behind the Bolsheviks, interrupted their railway communications and supply system to such an extent that on the northern sector, it is reported that the Bolsheviks are only

allowing troops twelve rifle bullets and fifty rounds per machine gun daily. General Mamontov also released 80,000 untrained Bolshevik recruits, and raised two more volunteer infantry battalions, who are everywhere most friendly.

Russian Soviets and Estonia. Peace Negotiations.

LONDON, September 15. STOCKHOLM:—A telegram from Rival says:—The Estonian Government has accepted the Russian Soviet Government's offer to negotiate peace. The first meeting of peace delegates will be held at Petachory near Rakoff.

France

German Guns and Shells.

LONDON, September 15. PARIS:—The Havas Agency states:—The speech of M. Andre Lefevre, in the Chamber of Deputies estimating that owing to the failure of the Allies to demand in the armistice immediate cessation of manufacture of munitions, the Germans may have turned out 2,500 guns and 15 million shells since the war ended, has provoked uneasiness. The German Government is credited with the intention of acquiring arms and munitions factories in Mexico and staffing them with German experts.

Marseilles Strike Settlement.

LONDON, September 15. MARSEILLES:—The strike is becoming less popular. A settlement may shortly be reached on the lines previously proposed by employers.

French General Election.

LONDON, September 15. PARIS:—The Havas Agency states:—The date of the French General election is not yet fixed. A note issued by the Ministry of the Interior says:—No indication of any kind concerning the date has been given.

To French Towns Honored.

LONDON, September 15. PARIS:—The Havas Agency states:—M. Poincare today presented the Cross of the Legion of Honour to the towns of Douai and Cambrai, British troops taking part in the impressive ceremony.

Supreme Council Meets.

LONDON, September 15. PARIS:—The Supreme Council met to-day consisting of Mr. Lloyd George, Signor Tittoni and Marshal Foch. It is presumed that the Fiume raid was discussed.

The Marseilles Strike Position. More Ships Held Up.

LONDON, September 15. MARSEILLES:—Not one of the steamers which arrived to-day was able to berth owing to the strike of tug crews. All ships are anchored in the roads.

Complete Victory for Strikers.

LONDON, September 15. MARSEILLES:—The strike has ended in a complete victory for the dockers, whose demands have been granted.

America

Californian Emigration.

LONDON, September 15. NEW YORK:—The Governor of Lower California has ordered the cessation of immigration of the Japanese, Chinese and other Asiatics into the northern District of Lower California until the Mexican Federal Congress has decided the question of immigration.

Revolution in Honduras.

Flight of the President.

LONDON, September 15. Meagre details are arriving of the revolution in Honduras. During the fighting, San Pedro was partially destroyed. The President and his family fled to San Salvador. The new Government has proclaimed amnesty for political offenders.

Germany

The East Prussia Plebiscite. Elaborate German Preparations.

LONDON, September 15. News from Polish sources says:—The Germans are making elaborate preparations for the forthcoming plebiscite in East Prussia. German natives of the Province are being brought free from other parts of Germany and it is estimated that 60,000 votes will thus be obtained.

Dominions

The Peace Treaty.

Ratified by South African Senate.

LONDON, September 14. CAPE TOWN:—The Senate, by 30 votes to 5, passed the motion ratifying the Peace Treaty.

South Africa and the Empire.

General Smuts Insists on Union.

LONDON, September 15. CAPE TOWN:—General Smuts, in a vigorous speech in Parliament, declared that South Africa must remain part of the Empire, from which she cannot secede. The union must not be torn to pieces by Nationalist tactics.

Rumania

Rumanian Premier Resigns. Sequel to Allies' Request.

LONDON, September 14. PARIS:—The Rumanian Minister learns from Bukharest that M. Bratianu has resigned. M. Bratianu explained that his action was due to the belief that Rumania's interests were endangered through the Allies' request to relinquish undivided possession of Banat and share it with the Magyars and Serbs.

It is stated that M. Bratianu's successor will be better enabled to submit a conciliatory formula to the Allies for safeguarding Rumania's interests, as he will not be pledged like M. Bratianu regarding the future of Banat.

Hungary

Hungarian Situation Uneasy.

LONDON, September 15. PARIS:—The situation in Hungary is causing uneasiness in Conference circles in consequence of Rumania's reported intention to leave the country hurriedly. The Rumanians have dissolved all military and police forces. Hungary, therefore, will be exposed to the risk of grave disorders. The Conference have requested Rumania to leave a force sufficient to maintain order pending Hungarian reorganisation of forces. Members of the Conference positively state that Rumania will be held responsible if she declines and if disorders occur in Budapest or elsewhere, as the Extremists are awaiting an opportunity to throw the country back into a state of chaos.

Italy

The Fiume Raid. Signor Nitti's Explanation. A Serious Situation.

LONDON, September 14. ROME:—In the course of his statement on the Fiume raid, Signor Nitti stated that the latest news was that the situation created at Fiume by the "coup-de-main" was serious, because 2,500 men had entered the town without the right to do so. He was determined to act so as to avoid grave conflicts. He deplored what had happened, because for the first time sedition, even for idealistic aims, had entered the Italian army. Signor Nitti strongly denounced the adventurous enterprise, and repudiated the reports that Government had encouraged it. Government had taken every measure to prevent the raid and would not tolerate it. He deplored military sympathy and stated that steps had been taken to organise the Army Command with a view to eradicating weakness. The Premier pointed out the danger through Italy failing to carry out her engagements with the Allies, and dwelt on the humiliation of the sincere apologies he would be compelled to offer. He particularly referred to the betrayal of the interests of the Fatherland by imperilling the indispensable credits from the Allies. He announced that an inquiry would be opened in Rome as soon as possible to investigate the civil and military responsibility. Soldiers who failed to report within five days after being summoned would be prosecuted under the Military Penal Code. Signor Nitti mentioned that D'Annunzio's grenadiers had started during the night and proceeded in forty motor-cars to Fiume, whence a battalion awaited them on the armistice line. The Commander of the Eighth Army Corps sent the Commanders of the detachments to which the raiders belonged with the object of persuading the misguided ones to return. D'Annunzio announced his intention to instal himself at the office of the Army Command in Fiume.

Inhabitants Join Raiders.

British and French Flags Pulled Down.

LONDON, September 15. The latest news from Fiume shows that a number of inhabitants joined the raiders, as also did some Italian sailors, who swam ashore. The raiders pulled down the French and British flags, and French and British troops were confined to barracks. Precise details are still lacking.

Serbia

Serbian Cabinet Resigns. Result of Failure to Secure Change in Austrian Treaty.

LONDON, September 15. BELGRADE:—The Serbian Cabinet has resigned because it failed to obtain the suppression or modification of the clauses in the Austrian Peace Treaty dealing with the protection of minorities in territories ceded to Serbia, which, it declares, infringe Serbian sovereignty. The Government will retain power during the crisis.

Syria

The Future of Syria.

LONDON, September 15. ALEXANDRIA. Emir Feisal has arrived here from Damascus and has left in a destroyer to attend the Conference with Mr. Lloyd George and M. Clemenceau in Paris regarding Syria.

China

China and Manchuria.

"Times" on a Deep-laid Plot.

LONDON, September 15. The "Times" learns from Peking that Chinese troops contrary to the terms of the Elsenkai Convention, have drifted to Outer Mongolia ostensibly to assist the Mongolians against the Borjigin. The "Times" declares that the Government will retain power during the crisis.

the Manchurian Province, is "en route" to Mukden and has been treated with extraordinary honour by all Chinese military officials. In this connection a rumour is afloat of a scheme to proclaim a monarchy in Manchuria with a Manchurian prince who has resided at Peking since the revolution. There is much in the present circumstances to suggest that some deep-laid plot of this kind is afoot, and that General Semenov is interested. It is generally felt that some kind of change in the status of Mongolia and Manchuria is impending.

Chinese Attitude re-Shantung Question.

LONDON, September 15. The Havas Agency states:—The Chinese delegation in Paris is reported to be expressing surprise about the position taken by the Japanese, who are willing to return Shantung to China as soon as China has signed the Treaty of Versailles. The position of the Chinese is following. So long as definite guarantees to restore China, as well as the public opinion of the world are not given, China has no reason to change her attitude towards the treaty of Versailles.

General

Estate of Sir John Jardine.

LONDON, September 15th.—Sir John Jardine has left £60,000.

Joint Committee. Moderate Deputation Memorandum. Mr. Chintamani's Views.

LONDON, September 10. The Hon'ble, C. V. Chintamani in a letter to the "Times", outlines the views submitted to the Joint Committee in the moderate deputation's memorandum. He says that, apart from the few less important witnesses, the evidence before the Joint Committee agreed that the Montagu scheme should be accepted. Supporters of the scheme wanted the bill to be amended and expanded, in order to bring it into conformity with the scheme, but this itself would not by itself suffice. Provisions relating to the Central Government must be further liberalised. The beginning, however, should be modest and should be made now. Mr. Montagu's proposals should be adopted with necessary alterations and if there should be no disposition, appoint minister in Central Government. The number of Indian Commissioners should be increased to three. Next more decisive voice should be given to the executive and legislature, to determine financial policy of India subject to Secretary of State's Right to veto the policy opposed to the common imperial interests and obligations. Provincial Governors should be selected generally from public men in England. The United Provinces should be raised to the status of a Presidency. The member of Indian and British members of the Executive Councils, should be equal and status of ministers should be equal. The status of the members of the Executive Councils and collective responsibility of ministers should be recognized. The instrument of instructions should state that Governor's control over them should be exercised with full realization of the responsibility of ministers to legislature, while the present office holders in services should be guaranteed emoluments and privileges they have been enjoying. Ministers and legislature should not be deprived of their rightful control over services of the future. There should be in general a joint deliberation between the two halves of the Government. Legislature's control of finance should not be whittled down, as reservations in clause nine of the bill do. The composition of the Grand Committee should not be as Government of India propose, but as proposed originally in the report. Education and industrial development should be included in transferred subjects, and there should be no resumption or revocation of the transferred subject, without ministers and legislature being heard in their defence. Half of the members of the Secretary of State's Council should be Indians. The proposal to have a Select Committee of Commons on the Indian Affairs, should be effectuated. If the bill were thus amended, he was certain that public opinion in India, would be won over to the side of the Government and moral energy of the community would be concentrated on fruitful social and economic work. Otherwise, nobody can say it won't continue to be expanded on mere agitation.

Barquet to Persian Foreign Minister.

LONDON, September 15. The Persian Foreign Minister visited the Foreign Office this afternoon. He will be banquetted by the Government on September 18th, Lord Curzon presiding.

Anglo-Persian Agreement.

LONDON, September 15. Lord Curzon proposing the health of the Persian Foreign Minister at dinner on September 18th, will make important speech on the subject of Anglo-Persian Treaty. Mr. Montagu will also be present and will participate in the proceedings.

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS.]

Simla International Labour Conference. Indian Delegates.

SIMLA, September 12. A Press "Communique" says:—The International Labour Conference which was set up by the terms of the peace treaty will meet for the first time in Washington on the 12th (?) October. Each member of the League of Nations will be represented by four delegates, two of

whom will be Government representatives, one a representative of employers and one a representative of Labour. The delegates selected by the Government of India to attend the Conference are the following:—Government representatives:—Mr. L. J. Kershaw, C.S.I. C.I.E., India Office, the Hon'ble Mr. A. C. Chatterjee, C.I.E., Officiating Chief Secretary to the Government of the United Provinces. Representative of the employers:—Mr. A. R. Murray, B.E., Chairman, Indian Jute Mills Association. Representative of the employed: Mr. Narayan Malhar Joshi, Bombay.

Bombay

Bombay Co-operative Conference.

H. E. Sir G. Lloyd on the Future.

POONA, September 15.

The Bombay Provincial Co-operative Conference began its annual session at the Council Hall to-day, there being in addition to several members of the Government a very large and representative gathering of delegates. H. E. Sir George Lloyd presided and in opening the proceedings said he was glad to be able to extend a warm welcome to the distinguished visitors, Sir Devi Prasad Sarvadhikari of Calcutta and Mr. Hydari of Hyderabad, Deccan. He earnestly hoped that the Presidency with the exception of a few unfortunate districts was about to enjoy a good year. Trade with Europe was being reopened, credit was reviving and the whole agricultural and industrial world was taking stock of the new positions. In regard to co-operation, he said in 1907 there were 70 societies with a capital of little over Rs 1½ lakhs. In 1919 the movement had grown and there were 2,083 societies with a capital of close on two crores. They had now, however, come to the parting of ways and would have to make important decisions on two main issues, firstly, in what direction the movement is to advance and secondly on what main lines its growth should be controlled. The difficulties created by the war had led all classes to look around to find some means of avoiding the tremendous prices charged for food, raw material, and for housing, and there was a desire to avoid middleman by using co-operative methods. He had in Bombay appealed to the financiers to come forward and finance central stores without which no progress could be made and he trusted they would come to their help. The biggest step taken in the history of co-operation in the Bombay Presidency was the establishment of a Central Co-operative Bank and since that time the number of societies and amount of business done had increased and the second main decision to be taken was as regards the system of control in future. The Government was responsible that the provisions of the Act and rules and bye-laws were observed and it was willing to provide co-operators with staff of experts, but beyond this it had no desire to go.

Other Speeches.

Mr. Exbark, L. C. S., Registrar, then gave a summary of the last Conference remarking that all its recommendations had been carried into effect. The only recommendation which had proved a dead letter was that about the milk supply and the cause of its failure was due to the famine during which time dairying was bankrupt industry.

Mr. G. K. Devadhar next introduced a paper by the Hon'ble Rao Bahadur N. K. Kelkar, Governor of the Co-operative Federation in the Central Provinces and Berar, on "Payment for Audit." He recommended that if the co-operative movement was to be popular and representative in character it must be prepared to bear all charges not only for audit but also of organisation, education, management, supervision, control and even registration. Several speakers criticised the above as too advanced at the present stage. At His Excellency's suggestion Mr. G. K. Devadhar proposed the following resolution:—That in the opinion of this conference free Government audit should be continued as at present except in the case of limited liability societies with a working capital exceeding Rs 50,000. An amendment by the Hon'ble Mr. Samaldas that the question be considered by a committee was agreed to.

The next paper which aroused somewhat animated discussion was a paper by the Registrar on the formation of federations which would have for their objects (1) the organisation of an efficient and regular system of primary audit by its own paid auditors, (2) the development of the movement by propagandist activity in the shape of journals, conferences, exhibitions, training classes, etc., (3) the supervision of federal inspection and the training of new, weak, or illiterate societies, (4) to create and organise a service of co-operative supervisors, secretaries and auditors with definite rules of promotion who would be eligible for transfer to the staff of central banks or unions, and to provide provident funds for all non-official co-operative employees.

Mr. Naik after some speakers had discussed the question proposed the following resolution:—That in the opinion of the Conference if the societies in any division come forward to form a federation the Registrar should be requested to draft suitable bye-laws for its organisation. An amendment by the Hon'ble Mr. Gerard that the question of formation of federations be referred to the committee appointed to consider the question of audit was next carried and the sessions adjourned. To-morrow will be occupied with the deliberations of the sub-committees and the Conference will meet again on Wednesday.

Burma

The New Hides Duty.

Burma Exporters' Protest.

RANGOON, September 12.

The Burma exporters of hides protest strongly that the new duty will injure trade, while no benefit is likely to accrue to the province, Burma hides being sent largely to America in competition with other countries. Burma buffalo hides, though of an excellent quality, will have difficulty in competing with Java and China, where no export duty is levied. The tanning enterprise

in Burma is not satisfactory, as labour has to be imported and local tanning materials, though good, are not cheap. Buyers have suspended buying until the effect of the duty is understood. The liability of exporters to prove that hides sent to British possessions are tanned within the Empire is objected to. The prices of hides recently rose owing to the break-up of a group of Chulia buyers, who collected hides throughout the province for sale to exporters.

Peace Celebrations in India.

SIMLA, September 16.

The Government of India have recently addressed the local Governments on the subject of peace celebrations in India in December, next. It had been decided that the celebrations shall be held from Saturday, the 13th, to Tuesday, the 16th December, Saturday being a general holiday throughout India, and Sunday being set apart for public thanksgiving, while the main celebrations are to take place on Monday and Tuesday, the 15th and 16th. The Government of India have made certain suggestions regarding the celebrations, but the conduct of affairs is really left to the discretion of local Governments. It seems likely that the programme will include religious services in all places of worship, at which collection of funds may be made for the benefit of the disabled and the dependants of soldiers killed in the war, feeding of the poor, entertainment of troops, military entertainments, village "melas" and bonfires, fireworks and illuminations. The local Governments have been asked to make special efforts to impress the greatness of the occasion on the minds of children and also to bring it home to the public at large. It is understood that there will be no attempt to raise large public subscriptions in the country to meet the cost of the celebrations, and that certain expenditure will be met mainly from Government funds.

Indian News.

About and Around

At a public meeting held in the Town Hall at Nagpur, Dr. H. S. Gour presiding, a strong committee was appointed to collect funds for the relief of the sufferers in the Punjab disturbances.

The Bengal Government has ordered the release of Mr. Shyam Sunder Chakravarty, late Assistant Editor of the "Bengalee," who was interned under the Defence of India Act at Kalimpong in 1919.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India," Educational Department:—The Governor-General appoints Mahamahopadhyaya Hara Prasad Shastri, Member of the Board of Examiners, Calcutta, vice the Hon'ble Justice Sir J. G. Woodroffe resigned.

The Burma Government have informed the Rangoon Municipality that its proposal for an outside committee on the high rents question is not acceptable and think that the Municipality should itself conduct an enquiry into the matter. A special meeting has been called for Tuesday to consider the Government's telegram.

At the annual meeting of the Poona Sanitary Association held on Sunday, with Mr. V. T. Agashe in the chair, some amendments to the rules and regulations of the Association were adopted, as also the annual report of its activities. Mr. Agashe was re-elected President and Mr. Bhat, Secretary.

Mr. Justice Ryder at the Allahabad High Court has admitted the appeal made on behalf of Mrs. Farnon, a European British subject, who had been convicted by the City Magistrate of Lucknow, of rioting and was sentenced to one month's rigorous imprisonment and also to execute a bond for keeping the peace for six months. It was alleged that Mrs. Farnon and Miss Fowler went to the house of Mr. David and there committed a riot. She and Miss Fowler, it was stated, broke the panels of the front door and tore the curtains inside. Mrs. Farnon also slapped Miss David on the face. Mrs. Farnon alleged that she was locked inside and she kicked the door to get out and the pane dropped. Miss Fowler stated that she broke the glass to get at the latch in order to let her sister out. Mr. David said that Mrs. Farnon came to the house to make a row about a servant. His Lordship admitted the appeal and allowed the appellant to be released on bail.

శూలి నుబ్బరామయ్య.

ఇది లాభమును గడించుట తేచ్చరువ బడ
తేను. తెలుగువారికి అనుకూలముగు భోజన
ము పెట్టుటకు మాత్రమే యేర్పరువబడినది.
వంటచేయుటకు తెలుగుదేశపు బ్రాహ్మణులే
నియమించబడిరి. ప్రారంభమై నెలదినములు
మాత్రమే యైనది. ను మా రు 100 మంది
ప్రతిపూటను భోజనము చేయుచున్నారు.
చెన్నపురికి వచ్చు ఆంధ్రు లందరు యిక్కడ
భోజనపడక పాయము పొంద పార్శితులు.

కంట్రోలు-కమాండీరింగ్

[మాగంటి శివయ్యగారు.]

I

కృష్ణానందలయము కమాండీరింగ్ అఫీసర్లచర్యలు ప్రజలలో దినదినము మిలితరీ సంక్షోభమును జనింపజేయుచున్నది. అంగణ కేరళము రైతులయొక్కయు వర్తకుల యొక్కయు, కృష్ణులకు హద్దులేకున్నది. ఈవిధమున దొరతనము వారిదిగలలో ఫోర్స్ నెంటు వాడ్లి గజెట్ నందు ప్రకటించిన యుద్ధపులకు రైతులలో గాని వర్తకులలో గాని ఎక్కువ మంది చదివినట్లు గనపడదు. చదివిననుచు వారు కొందఱుండిన నందవచ్చునని వారైనను ఈ సందర్భమున తాము గాని లేక యోధుని ప్రాప్తికొంది గాని, కమాండీరింగ్ అఫీసరు గారి చర్యలకు తమ అంగీకారమును తెలియజేయించుకొని తనయొక్క వ్యాఖ్యలతోట అప్పీలు చేసినవారు చేయించిన వారుక, కానరాదు. కమాండీరింగ్ అఫీసరైన విద్యావ్యాప్తి యధికముగా తన రైతులయు వర్తకులయు భావ్యమును కమాండీరింగ్ చేయుటకు వెల్లివచ్చును "అప్రెంటిస్ నున్నది. మీకు శాస్త్రీయమైన సంస్కృతికములు గావేసి ప్రైవేటులో అప్పీలు చేసికొనవచ్చును" అని వారలకు అప్రమేయముగా తెలియజేసి కార్యములను చేసికొనిక నిరంకుశముగ పనిచేయుచు కోచుచున్నాము.

అధికారులచర్యలతో గ్రామములకు గుడియొకొందఱు కృష్ణాజిల్లా రైతులలో కొందఱు క్రిమినల్ కేసులలో కూడ చిక్కుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. అధికారుల నిరంకుశచర్యలవల్ల వారు కారావర్తికలయందు ప్రకటించబడుచున్న యొప్పుని, అధికారులచర్యల అక్రమములలో పక్షములలో యనిచి వారిని చంపుటకు అప్రమేయము. అప్రమేయసంకటము నీచియమును నిర్ధారించ వలనువదదు. (అప్రమేయమును నిరంకుశముగా ప్రకటించుటకు పత్రికాధికారులకు కొరతమున్నది.) ఏ అధికారి మైనను నక్రమముగ పనిచేయుచున్నందున క్రమశిక్షణకారము వ్యాఖ్యలతోట ప్రతివారును అప్రమేయము ప్రకటించవలయును.

కంట్రోలు-యొక్క అవసరము

తొమ్మిది కంట్రోలు కంట్రోలు కేర్నాలుచేయవలసిన యవసరముల గలిగి కంట్రోలు నిర్వహణ, యుద్ధ కారణమున మిలితరీ వెరిఫైవు శాసన పద్ధతుల ధరలను అపి జన సామాన్యము కృష్ణులను నివారించుకొనకై దొరతనమువారు చేసినారణము నున్నది. సరియే! ఆహారపద్ధతులనుగా కేవలము విద్యుదుగా వున్నది! ఎవరైన పొట్టుకు విద్యుదుతోనే నింపబడును. రాజధానియందు దుర్విచారములవారు శాసనమునకు విద్యుదుగానే యుపయోగించుట లేదు. అన్ని పార్లమెంటులయందును భావ్యమేపడుటలేదు ఆహారపద్ధతులలో విద్యుదు, గోధుమల తొమ్మిది, రాగులు, సజ్జలు వస్త్రాలు ముఖ్యములు. వానికి తోడుగ నెన్నియో రసవర్తము లావ్యవహారు. విద్యుదుతోట తదితర వాహనములను రసవర్తములయందు భరణ కొన్ని రెట్లు పూర్వముకంటె వెక్కిరియ న్నుచి. దీనిని చూడగా కలవు వర్తకులయందు మీదకు తోడ్పడ వలసినవాడు విద్యావ్యాప్తి బండియై రైతులకు గర్వమెంటు యుద్ధమైకముల దొరుకుచున్నది. యుద్ధకారణమున రైట్ కేరళ రైట్ల ధర పెంచి అమ్మకొను బట్టల వర్తకులు గాని, యానేక రైట్ల ధర పెరిగిన మొత్త భావ్యముల బండియై రైతులు గాని, యావరకును నిజమునయొకొని యమితముగ లాభము పొందు వర్తకులు గాని నేలకొలిది తీరముల కైకొను నుద్యోగులు గాని వేసవల వాదాయమును బొందు వీడదు దాక్తురు గాని యెక్కువ వడ్డీతో తమభవమును కృత్రిమముగా కొనుగొని భవిష్యుత్ గాని తదితర వ్యాపారులను గాని ఈ కలవు సందర్భముననే విధముగను మీదకు తోడ్పడవలయు నవసరము లేదనియే వారిచింతలు బుద్ధిగ? సంకల్పరాంతమున క్యరసానువు పెట్టుబడిని తెక్క మాయకొనిగా జెల్లారైతుల కిప్పుడు మిగులు యన్న లాభము సామలకాని యొక్క లాభమున నేల గలదు. దొరతనమువారి దివ్యమును నెట్టియే సమాకారపర పరిసంఘముల నిర్వాహమునకు తోడ్పడుచున్నాడు. ప్రతి నెటి రోమెంటునందు భూమిరక్షణల విభజనయందు కలవు సంకల్పములయందు వెలిగిన యధిక ధరలకు క్యరసానువు తీసికొనుటలేదు. కారణమురైతులకు విశేషించి లాభము మిగు

లుట లేదనియు కలవు కారణమున ధర యేదిధరము వెలిగిన దో తదితర క్యరసానువు లక్ష్మణుల అవిధముననే వెలిగినందునను తలంపు కి ఇదియంతయు నిజమై కేవలము కృష్ణా జెల్లారైతులకునే యావరకులకును నున్నట్లు కనపడుచున్నది. ప్రకృతున్న నుంటూ, గోదావరీ మండలములయందు భావ్యముల బట్టల బకటికి పడకొందు, పండ్లెండు మాసముల ధరల కమ్మకొనుచున్నాడు. కృష్ణరైతులు మూలము తమ సరకును ఏమి మాసముల కమ్మకొనకమాడదు! ఇదెక్కడి రాజనీతి?

సర్టిఫికేట్లు కాలము

తొమ్మిది కంట్రోలు భావ్యములకు విద్యుదు నెరుపుచి చేసికొనుటకు సర్టిఫికేట్లు నిచ్చియుండెడి. ఈ పద్ధతియందు గల గురుండి యవర్తమును వెంటనే గర్వమెంటువారు గ్రహించి పద్ధతిని మార్చి టెండర్ పద్ధతి చేర్చుటచేసిరి. వ్యాపార మంతయు నీ కారణమున మిల్లు భావ్యముల వక్రమగుటచేత ధర హెచ్చుకొను జేయుకొత్త మిల్లులవారికి గలిగింది. అనేక నేల బస్తాలకు ప్రతిమిల్లువారు అప్పటికే తమకు ధరలో కొని యందుకొనిన కారణమున సర్టిఫికేట్లు కాల మంతయు ధర పెరుగుట కవకాశము లేకపోయినది.

గర్వమెంటు వారు ఏర్పాటుచేసిన విద్యుదు ధరను బట్టి అతడు భావ్యము ధర నుమాకు గలిగి వలెను నుండవలసింది గర్వమెంటు వారు చివర మధ్య భావ్యమును కొనవలసినది యుత్తమపు నిచ్చియున్నాడు మిల్లు భావ్యములకు, విద్యుదు భావ్యము మధ్యకన్న, యీ లాభము గాక, ఇతరలాభములు గూడ కొన్ని యుండెడివి అని, వ్యాపారానుభవము గలవా కందఱికి తెలిసియే యుండవచ్చు. ఇందువై, రైతులలో వర్తకులలో మిక్కిలుమొం యుద్ధాభిము బయలుపడినవిగాను స్థానికాధికారులు యేలూరునందు రు. 12-0-0 కలకు మొదటిపంట తాలూకు భావ్యమును కొనవచ్చుననియు చేరిల్ రైస్ అనగా నిన్నటికడ, ఛిల్లీ ఫోగ, మొలకలములు, మొదలగున్న విద్యుదులకలముల మీయిచ్చునవచ్చు ధరలకు గాని అమ్మకొనవచ్చునని నిర్ణయించివారు. అటులేనవారే మార్చి 17, 18 లకు మదరాస్ నందు జరిగిన యాహార పద్ధతుల పరీక్షాసూక్ష్మ యోచించుటకు యేర్పాటు కాబడిన అధికార అధికార కర్మలతో గూడిన యావరకులనును కృష్ణా, నుంటూ, గోదావరీ మండలములమధ్య శాసనపద్ధతుల రాకపోకలకు యావరకు కలములను తొలగించుటకు, ఈ మూడు జిల్లాల విషయములనుగూర్చి యాహారములకు ప్రత్యేకించి డిప్టీ జైల్ కర్నరు ఆఫ్ సివిల్ సప్లయస్ గా కొరకు వెనకాడ యుండవలయుననియమించి యున్నాడు. ఆచరణయందు మాత్రము చూచి జిల్లాలలో నొకజిల్లానుండి ప్రత్యేకించి జిల్లాలకుల రాకపోకల కేషన్లు మాత్రము తొలగిపోయినవి. డిప్టీ జైల్ కర్నరు గారి అఫీసు మాత్రము వెనకాడమున నెలకొల్పబడినది.

టెండరు పద్ధతి

డిప్టీ జైల్ కర్నరు ఆఫ్ సివిల్ సప్లయస్ గారి వెనకాడ ప్రత్యేకించబడుట టెండరు పద్ధతివారి దిగువతెచ్చి విద్యుదు ధర రు. 12-0-0 కలకు రు. 11-4-0 గా మారుచు.

ఈ టెండరు పద్ధతియందు అంగీకరణ కేవలము మిల్లు భావ్యములకును అవసరము కర్తవ్యమున కలిగిన వ్యాపారా కళాకము రైతులకునుగా భూమి గలిగింది. వారి వ్యాపారానుభవము లేని రైతు ఈ యుగమున నెక్కువగా నియోగించుకొనబడక పోయెను. ఆచరణకు రైతులలో కొందఱు సమాకార సంఘముల స్థాపించి కృష్ణాగా టెండరునెచ్చుచున్నాడు. వాల్తే మాసమున కేవలము వాల్తే, ఆగస్టు నెలల మాత్రము కొరకొని తిరిగి 11-12-0 కలకు ధరమెంచి యున్నాడు. ఇందుకు కారణము ఇతరజిల్లాలయందు వైరమును యధికధరతెచ్చి యుండవచ్చును. దీనిబట్టి మొదటిపంట భావ్యము బస్తా రు. 7-8-0, 7-9-0 కలకు గిట్టుబాటుగురు న్నుది. వెనుక స్థానికాధికారులు. రు. 6-12-0 కలకు కొనవలసినది యిచ్చి యుత్తమపులకు బట్టి నిజమునయొకొనిన నగవును కొనిన నప్రమేయతో టెండర్ల వ్యాపార విషయమున కొనవలసి వచ్చుచున్నది.

కమాండీరు

ఇంతలో స్థానికాధికారులు కమాండీరు చేయుటకు ప్రారంభించిరి. కమాండీరు ధర మొదటిపంట భావ్యములకు రు. 7-0-0 కలకు ఇచ్చుచున్నాడు. ఈ కడ ప్రయత్నించిన యుత్తమపులకు బట్టి చేరిల్ రైసుకు భవిష్యదావము గర్వమెంటు వారు

చేయక పోయినను ఇప్పుడు స్థానికాధికారులు చేయు కమాండీరునందు నన్నట్లుగడ రు. 7-0-0 కలకు ఛిల్లీ ఫోగ రు. 8-8-0 కలకు చిల్లీ ఫోగ బస్తాకు ధర తగ్గులు చేసివారు. చేరిల్ రైస్ అధికము తక్కువగా వాల్తేచింతింప నన్నట్లుగడ భావ్యపు బస్తా బక్కుచే రు. 7-8-0 ఛిల్లీ ఫోగ రు. 8-0-0 ధరలకు అప్పుడుకొని యున్నాడు. ఆగస్టు నెలకు యిప్పుడు స్థానికాధికారులు కమాండీరు చేసి యిచ్చునలకు, బట్టియోడగా క్యరసానువును బట్టుతుగానే గనబడుచున్నది. ఈ సందర్భమును బట్టి మన మొకటి యోచించవలసియున్నది. జనసామాన్య జేయునకై గూడ కంట్రోలు పద్ధతి చేర్చుట చేయుట! చేరిల్ రైస్ భుజించువారకు? జనసామాన్య మని యేరైన జిప్సలూలో వసతులని యుండురా? భుజులే మైనవో చేరిల్ రైస్ వసతు ధర నియమమున నేల నవసరి మేల గలిగి ఆరంభము లేదను తలంపు! మొదట చేరిల్ రైస్ కు మీ యిచ్చునలకు కొనుగొని యుత్తమపుల నిచ్చి యున్నాడు. ఇటీవల తిరుగ చేరిల్ రైస్ వసతు గూడ ధర నియమము చేయుటకుబట్టి స్థానికాధికారుల యుద్ధము గ్రామ్యము గావచ్చుది. బకటికి మీ యుద్ధము వంతెనపు బుద్ధిగులకు తీసి విద్యుదు క్యరసానువుల కొనించవలయుననియో! అట్లయిన గావకొనక యానియమునయి యేల నవరాదు? ఈ కలగుచున్న యుద్ధమున వీడదు, భవము మొదలగు సందఱకును గలగుచున్నప్పై వెచ్చిది గోత్ర! చేయునవకటి! మనకు నక్రమమునకు చేయబట్టి వంశించి రైతులయొక్కయు, రైతావలయ్యుల లాభము రాక పోవునామని దొరతనపు బుద్ధివర్తకులకు నమ్మి నిజముననే కొనియున్న వర్తకులయొక్కయు గ్రామ్యులెవరి అధికవడ్డీలతో రైతుల కొరకు వాల్తేయొక్క భావ్యము వందలకొలది తీరముల దిగు నుద్యోగులకు నేలకొనియొప్పులు వాడ్లియొక్క వీడర్లకు కట్టిపెట్టుటలో వాడ జనసామాన్యము యొక్క చేరుమే స్థానికాధికారుల దృష్టికు గుర్తుచు కిప్పులలో నీని నమ్ముచును. కమాండీరు చేయవలసినవై? ఏరైనను భోజనపద్ధతుల కక్రమముగ వాడియించవచ్చును అట్టి కపాధకులకు వంశమువారు స్వాధీనముగొని యజమానుగకు నప్రమేయము కొరకును బాగుగనే నున్నది! భోజనపద్ధతులకు అక్రమముగా వాడియించబడిన వని దలంపవలసిన ఛిల్లీ ముపురు గలగుచు స్థానికాధికారులు నిర్ణయించిన ధరలకు దీనిలకును విద్యుదు అక్రమపున, దీనిల యజమానులు తమకు వసతులేని స్థానికాధికారులకు భావ్యము నప్రమేయించవలసిన దని కోరవచ్చును.

విల ప్రకటన.

మదరాసు ప్రెస్.

1919 సంవత్సరం ఆగస్టు మాసము నెం 332.
వి. రాజు మొదటిమాస్ వస్త్రా వస్త్రము
V. S.
కపూరు చెంచుమనోహర్ శ్రుతివాసులు.
వైకనువరదిన వాది శ్రుతివాసుల మాకు
శాధ్యతలకు కమితము లేకుండ వైదావానో హాసరబిల్ జిల్లా కుమారి స్వామిశాస్త్రిలు 1919 సంవత్సరం ఆగస్టు నెం 29 తేదీన చేసిన ప్రత్యక్షము అనుసరించి చెప్పవచ్చుం గోవిందప్ప నాయుని నీది 17 నెంబరు యొక్క 1919 సంవత్సరం నెంబరు 20 తేదీన కనివారం సాయంత్రం 3 గంటలకు సరిగ 8508 నెంబరుల మిల్లు గ్రా దోవ తులు 8 గజాల 200 ముప్పుల బేర్లు 4 న్ను 8507 నెంబరు 7 గజాల మిల్లు గ్రా దోవ తులు 230 ముప్పుల బేర్లు 7 న్ను, మొత్తం 11 బేర్లును పుక్కిల కట్టబాటుకు పుక్కిలకట్ట బేలుగా 11 బాల్తాయేలదాల్లగు కే. సుబ్రహ్మణ్య శెట్టి అంకు పుక్కిల వార్లయిన మేము యేలము వేయబోవుచున్నాము. వైకనువరదిన బేర్ల యేలమును అనుసరించిన అమ్మ క్యాటలగులకు కోరెనవారు చెప్పవచ్చుం పెద్దనాయునిపేట కోపు వెంకటాచలయ్యగారునీది సదరు యేలవార్ల ఆపేను నెంబరు 9 గల యొక్కలో తీసుకోవచ్చును.
కె. సుబ్రహ్మణ్య శెట్టి అంకు కో

వకటన

మహా మహావాక్యము కొక్కండ వెంకటరత్న కవి తరచియు వ్రాసిన ఆంధ్రపత్రికకు ఈ క్రింది గ్రంథములు కలవు. ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధికి తోడ్పడే గ్రంథముల నయ్యేయినచో వ్రాసినవారికి వెంకటరత్న కవి కృత్యములను దగిన భవనముగా ముద్రాపెట్టి గ్రంథముల విమలములై సర్వస్వాధీనములగుట బడయ్యెను. ఆంధ్రభాష భాషాభివృద్ధికి తోడ్పడుటయు నిట్టివాని కీర్తియందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కృత్యములను సహజముగా జేయుటయును వెంకటరత్న కవిగారి కృత్యములను గలగల కలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (సాటకము) 2 మతి కాచలమహాత్మ్యము (వ్రబంధము) 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షిగానము) 4 సత్యనారాయణపాదసము (వ్రబంధము)

ఈ విషయములను వివరములకు వెలిసికొన గోరువాడు క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబు పెట్టిపిడి, మద్రాసు.

జాతక సూత్రాండము

గోపాలపురం కాపురము (బహుళి) ఆకర్ష వెంకటేశ్వరస్వామి వారి వ్రాసినది క్రియమనకు సిద్ధముగానున్నది. కొద్ది ప్రాణములతోనే కలవు. ఈపుస్తకము శ్రీధర్మో వికటి రెండు పాదముల పరిమితియందును కనుపరచుకొనుటకు బట్టి భూమిభవవ్యవస్థానకు ఫలములను జ్యోతిష్కల సహాయము లేకుండు తమంతట తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిష్కల వాస్తవములను అతి సూక్ష్మముగ గ్రహించి గలగలగుదురనుట కాంతయు సంభవములేదు. ఇందు సుమారు మూడువై పాఠికములు చక్కలతో సహా ఉదాహరణముగా వివరించుచు పొందుపరుచుచున్నది. వెల రూ. 2-0-0.

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహంగారి నవలలు, నాటకములును, పాదగంటివారి నాటకములును మా వద్ద దొరుకును. వస్త్రపుటకు సరకుమైన ధరల కియ్యవచ్చును. (1889)

గోదావరి బుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పరీక్షామున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమును కాలుగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢపరచును, ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా పొందుచును. పొందుకొనినచో మేము ధరించి కంటేకము. వెంటనే వ్రాయుకోవలయు. (219)

వైద్యశాస్త్ర మునికంకర్ గోవిందజీ,

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయం, 157, బాద్మి, మద్రాసు

మంచి తరుణము!

[1761]

ఈ ధరలు ఏడుదినములవరకే యుండును.

మావద్ద చాల మొత్తము నిలువయున్నందున ధరతగ్గించి విక్రయించు బూనితిమి. ఎన్ని ఇంచు వస్త్రము కావలయుననినను దొరుకును 6 దినముల కలదు వస్త్రములకు. కలదు వస్త్ర 1-8 1-12-0, కేంద్రేక్ చీటివస్త్ర 1-8 1-12-0 కాకికలర్ వస్త్ర 1-8 1-12-0. అమామచాపాదు ధోవతి 6 మూరలు పొదుగు 8 మూరలు వెడల్పు వెల 2-12-0, రెండవరకము 2-8-0; గట్టిచాను అంగస్త్రములు 6 మూర పొదుగు 8 మూర వెడల్పు జత 1-8 4-0-0 (చాయకు శత్రువాదము) వ్యాపారులకు తక్కువ కమిషనుపై సామానులు కొని పంపుదును. వస్త్ర 1-8 చీటి చార్జి 0-4-0; 8 కొన పాక్షిజీ ఇవాను. చిరునామ: కొర్నాటు పట్టుజునిటి వ్యాపారులు, 272 మింటుస్ట్రీలు, మింటుల్డింగు పోస్టు, మద్రాసు.

అ మ క ము న కు. 1750

రైలు వాల్లరు, కోడులు, వెలకేటరు, వాల్లరు స్నేకు సామానులు, జల్లెడరేకులు, యిరర అన్ని రైలుమిల్లు సామానులు, ఎమిరి, సిమెంటుపాల్లు, వైశిక్లాసు, బెల్లింగులు, మట్టింగులు, పుల్లికనైరా యాకర్లు సామానులు సుసమయిన ధరలకు యియ్యవచ్చును. ఇంటియే కాక మార్కెటులయియు, లాబ్రికేటింగు అయియు, గ్రీస్, 50 క్రాడుటయియు ఖాళీ సీపాలు, 400 పాల్లు గాలములు పట్టు ఖాళిడబ్బాలు విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది. ధరలకు యీ క్రింది చిరునామాకు యింగ్లీషులో వ్రాసియేడల జవాబులు యియ్యవచ్చును.

S. Venkatarama Aiyar & Co.

Post Box No 107 Madras.

Telegraphic Address, Genuine.

సుగుణములి (అద్భుతముగు నవల)

ఇది చక్కని చిన్ననవల గ్రంథము. ఇది ములభకైతిని తేటతెలుగులో వ్రాయబడినది. శ్రీ పితాపురపు సంస్థానపండితులు, ఇతర పండితులు, గ్రంథాలయాధిపతులు, అనరవిల్ శ్రీ కొండ వెంకటకృష్ణయ్యగారు బి. ఏ. డి. ఎల్. ఇతరులు చదివి మిక్కిలి పొగడినారు. ఈ కథ యితి చాతుర్యముగాను మనసునకు ఆనందముగాను యుండును. చదివిన చాని యశస్వితిమి తెలియును. కొద్ది ప్రతులే మిగిలియున్నవి. వీని వెల పాక్షిజతో సహా రూ. 0-8-0.

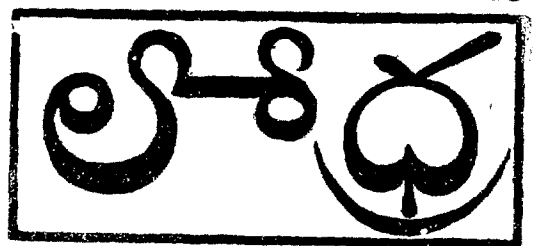
అత్తలూరి సూర్యవారాయణ, (1785)

ఈమని, నగ్గిరాలపోస్టు, గుంటూరు జిల్లా.

తా మ ర తై ల ము

దబ్బా 1-8 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేటు.

అమృతాంజనముడిపో, 6 తంబు పెట్టిపిడి, మద్రాసు

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మి గణపతి మురుకుల ఒసీపి కావంతులు, అకాలబహిష్టి, మెలకాక్షిగాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభాసనీనర రక్షణీనక, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మెదలగు శ్రీ మర్కట్యామలను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రూ. 8-0-0.

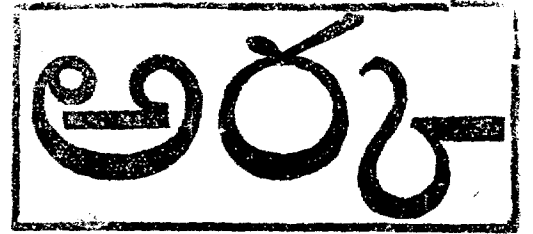
చిన్నది రూ. 1-10-0

రక్షశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్షణీనక, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహగ్రణములు, గుభనకంటములు, నిస్సర్తువు, కడుపులో మంట మెదలగు వ్యాధులను నివారింపి కఠినములన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రూ. 8-0-0.

చిన్నది రూ. 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-8 రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 88, పోలినుకమిషనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎగుంటూరు, మద్రాసు. 186

బ్రాంచి:— 9, బందగ వీధి, మద్రాసు.

పాశ్యపు వెంకటాచలపట్టితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీనిలాకరము:— లక్ష్మీకుటుంబ వైద్యులొక్కరు ఈ లక్ష్మీనిలాకరమును నిర్రగుతై యున్నారు. ఒకే యొక లక్ష్మీనిలాకరముగల సీసా తమయొద్ద నుంచేకేసి వైద్యుడు శస్త్రోత్తమమైన సిద్ధాంతము తోగొడి లేదని తాము సంకోచముగ అబ్బగలరు. విజయరము, మూడవ పాల్లక జ్వరములు, నన్ని పాతము తెలుగునది తప్పక గుణముగను. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇవాం. (894)

2. క్రినివాన తైలం:— వైద్యుడు గడ్డమును, నందుల సోపిల కోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, 5-8 1 ఇవాం.

3. వైశ్యాన రాశకం:— దీనిని నేనింజినవృక్షముండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిలేసి, కీరలేసి, అజీర్ణ లేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇవాం.

4. కాలకుఢోదయము:— విద్ధలకు అలకారీ; తియ్యక మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణ లేది, కృత్రికము, కడుపుత్తియుండుట, అకలిలేకుండుట తెలుగునది గుణము. విద్ధలు తుక్కిలవారగుదురు. సీసా 1-8 0-12-0, 5-8 1 ఇవాం.

5. లోకామయవార కస్తూరిమాత్రం:— విద్ధలకు వయస్సు ముదిరినవారికి, చాంతిలకు ఉత్తమ గుణ కా. మందము, వడిలేదు, వర్ష, అజీర్ణము, కీర కాతం, పూర్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము తెలుగునది గుణము. ఒకేక లోగములను గుణములేదు. (801)

180 బొక్కలు గల సీసా

0-4-0

కపాళు కర్చతో 6-8

1-8-0

11

12-8

2-18-0

12

25-8

8-8-0

10 ఔషధముతో మాన అనుసాము తెలుగున కంటెబడును.

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

మో స పో కు డు

తుప్పుపట్టినయెడల చీయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండు చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wales Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని పంటెనలకు కప్పులకును నుసయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలవారు పల్లికు పచ్చువారు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:— ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు పర్సు.

లిసాలపెట్టె నెం. 555 రు,

389

మదరాసు

వైశ్యానరామ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము